

## Majandus- ja infotehnoloogiainistri määruse „Ida-Viru ettevõtjate teadmismahukate tegevuste toetus“ eelnõu seletuskiri

### 1. Sissejuhatus

Määruse „Ida-Viru ettevõtjate teadmismahukate tegevuste toetus“ eelnõu (edaspidi *eelnõu*) kehtestatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika rakendamise seaduse (ÜSS2021\_2027)<sup>1</sup> § 10 lõike 2 alusel.

Õiglase Ülemineku Fondist (edaspidi *ÕÜF*) rahastatava eelnõuga panustatakse „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2021–2027“ (edaspidi *rakenduskava*) prioriteedi „Õiglane üleminek“ erieesmärgi „Võimaldada piirkondadel ja inimestel tegeleda liidu 2030. aasta energia- ja kliimaeesmärkide saavutamise ja Pariisi kokkuleppe alusel 2050. aastaks liidu kliimanetraalsele majandusele ülemineku sotsiaalsete, tööhõivealaste, majanduslike ja keskkonnamõjudega“ tegevussuunda „Majandus ja töajõud“. Eelnõu sätestab rakenduskava meetme nr 21.6.1.2 „Ida-Viru ettevõtjate teadmismahukate tegevuste toetus“ (edaspidi *meede*) sekkumise „Ida-Viru ettevõtjate teadmismahukate tegevuste toetus“ tingimused ja korra.

Euroopa Liit on seadnud endale eesmärgiks muutuda aastaks 2050 kliimanetraalseks majanduspiirkonnaks. Selle eesmärgi saavutamise üks peamisi instrumente on ÕÜF. ÕÜFi abil toetatakse piirkondi, mida üleminek kliimanetraalsusele kõige rohkem mõjutab ja mille tõttu kaasneb piirkondlike erinevuste suurenemise oht. ÕÜFi peamine eesmärk on leevendada ülemineku mõju, rahastades kohaliku majanduse mitmekesistamist ja ajakohastamist ning leevendada negatiivset mõju tööhõivele.

Üks kliimanetraalsuse saavutamise peamisi väljakutseid on kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamine. 2020. aastal oli Eesti kasvuhoonegaaside heitkogus ühe elaniku kohta 12,85 CO<sub>2</sub> ekvivalenttonni. Õiglase ülemineku territoriaalse kava<sup>2</sup> kohaselt moodustasid aastal 2020 põlevkivi kasutamisel elektri- ja soojusenergia tootmiseks eraldunud kasvuhoonegaasid 54% Eesti kasvuhoonegaaside koguheitest. Ida-Viru maakond on peamine põlevkivist elektri- ja soojusenergia tootmise piirkond Eestis. Aastal 2020 emiteeriti üle 50% kogu Eesti kasvuhoonegaaside heitkogustest just Ida-Virumaal. Samas on põlevkivist elektri ja soojuse tootmise ettevõtted Ida-Virumaa majanduse vundament, olles maakonna suurima käibe ja töötajaskonnaga ettevõtted, kelle olemasolu ja äriedu mõjutab otseselt ka teisi ettevõtteid, kes pakuvad neile kaupu ja teenuseid.

Seetõttu on Ida-Viru maakond valitud Eesti ÕÜFi sihtpiirkonnaks ja määruse alusel toetatakse üksnes neid projekte, millega investeeritakse Ida-Virumaale.

Arvestades põlevkivist elektri ja soojuse tootmise ettevõtete mõju ja olulisust Ida-Virumaa majandusele, on ÕÜFi peamine eesmärk mitmekesistada Ida-Virumaa majandust ja luua uusi suure lisandväärtusega töökohti. Lähtudes ÕÜFi eesmärgist, peavad Ida-Virumaa ettevõtjad ja Ida-Virumaale investeerivad ettevõtjad tootma või teenusena pakkuma majanduslikult tasuvaid ja kõrgtehnoloogilisi uusi tooteid ja teenuseid. Teisisõnu, Ida-Virumaal tuleb toota keskkonnanahidlikke tooteid ja pakkuda teenuseid, mis on konkurentsivõimelised, klientide poolt nõutud ja ostetud ning mille tootmise või pakkumisega seotud töötajate palk ja teenitud kasum on Eesti keskmistest kõrgemad.

<sup>1</sup> RT I, 11.03.2022, 1

<sup>2</sup> Õiglase ülemineku territoriaalne kava. <https://piv.rtk.ee/s/eSpt2Tzmqs39B2k>

Uute ja kõrgtehnoloogiliste toodete, teenuste ja tehnoloogiate arendamise näeb ette ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 2021/1056, millega luuakse Õiglase Ülemineku Fond (ELT L 231/1, 30.06.2021, lk 1–20)<sup>3</sup> (edaspidi *ÕÜF määrus*) artikli 8 lõike 2 punkt c, mis sätestab, et ÕÜF-ist rahastatakse investeeringuid teadus- ja innovatsioonitegevusse, sealhulgas ülikoolide ja avalik-õiguslike teadusasutuste teadus- ja innovatsioonitegevusse, ning kõrgtehnoloogiale ülemineku edendamisse.

Uute keskkonnahoidlike kõrgtehnoloogiliste toodete tootmiseks ja teenuste pakkumiseks peavad ettevõtjad need välja töötama arendustegevuste käigus.

Ida-Virumaa majanduse mitmekesistamiseks toetatakse eelnõuga Ida-Virumaale investeerivate ettevõtjate, sealhulgas juba Ida-Virumaal tegutsevate kui ka Ida-Virumaal tegvust alustavate ettevõtjate arendustegevusi, mis aitavad välja töötada ja rakendada uusi tooteid, teenuseid ja tehnoloogiad ning luua seeläbi uusi kõrge lisandväärtusega töökohti.

Eelnõuga sätestatakse Ida-Virumaale investeerivate ettevõtjate teadmismahukate tegevuste toetuse tingimused. Meetme abil toetatakse ettevõtjate tehtavaid Ida-Virumaale olulisi eeluuringuid, rakendusuurimisi, tootearendust ja nendega seotud intellektuaalomandi esmakaitset. Lisaks toetatakse ettevõtjate uute toodete, teenuste ja tehnoloogiate esmakordset tööstuslikku kasutuselevõttu, millele on eelnenud ja millega kaasneb arendustegevus.

Eelnõu ja selle alusel toetatavad projektid ning projektide tegevused aitavad ühtlasi kaasa Eesti pikaajalise strateegia „Eesti 2035“ (edaspidi *strateegia „Eesti 2035“*) sihi „Eesti majandus on tugev, uuendusmeelne ja vastutustundlik“ saavutamisele.

Eelnõu on otseselt seotud ja panustab:

- riigieelarve tulemusvaldkonna „teadus- ja arendustegevus ja ettevõtlus“ programmi „ettevõtluskeskkond“ meetme „tehnoloogia- ja arendusmahukate investeeringute tegemise stimuleerimine“ tegevuste „ettevõtete finantseerimisvõimaluste ja kapitali kättesaadavuse parandamine (laenu- ja käendused)“ ning „välisinvesteeringute kaasamise toetamine ning investeeringuid toetava keskkonna kujundamine (sh usaldusväärsuse tagamine ja riskide maandamine)“ elluviimisele;
- Eesti teaduse, arendustegevuse, innovatsiooni ja ettevõtluse arengukava<sup>4</sup> (edaspidi *TAIE*) üldeesmärgi „Eesti teadus, arendustegevus, innovatsioon ja ettevõtlus suurendavad koostöös Eesti ühiskonna heaolu ja majanduse tootlikkust, pakkudes konkurentsivõimelisi ja kestlikke lahendusi Eesti ja maailma arenguvajadustele“ ja suuna „ettevõtluskeskkond“ alaeesmärgi „Eesti ettevõtluskeskkond soodustab ettevõtlikkust ning teadmismahuka ettevõtluse teket ja kasvu, kõrgema lisandväärtusega toodete ja teenuste loomist ja eksporti ning investeeringuid kõigis Eesti piirkondades“ saavutamisse. Arvestades, et investeeringud teadus- ja arendustegevustesse (edaspidi *TA-tegevus*) on käesolevas eelnõus toetatav tegevus, ent mitte toetuse taotlemise eeldus, siis panustab eelnõu kaudselt ka TAIE suuna „teadmussiire“ alaeesmärgi „Eesti areng tugineb teaduspõhistele ja innovaatilistele lahendustele“ ja tabeli 1 punktides 4–6 esitatud mõõdikute sihttasemetega saavutamisele.

**Tabel 1.** TAIE mõõdikud, millesse eelnõu alusel toetuse andmine otseselt või kaudselt panustab

<sup>3</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu [määrus \(EL\) 2021/1056](#), 24. juuni 2021, millega luuakse Õiglase Ülemineku Fond

<sup>4</sup> <https://www.hm.ee/korgharidus-ja-teadus/teadus-ja-arendustegevus/taie-arengukava-2021-2035>

TAIE mõõdik	Sihttase aastal 2035	Viimane teadaolev tase ja aasta
1. Eesti tööjõu tootlikkus EL keskmisest	110%	78,7% 2019
2. Kaupade ja teenuste eksport	43 mld eurot	19 mld eurot 2020
3. Väljaspool Harjumaad loodud SKT elaniku kohta EL-27 keskmisest	59%	41% 2020
4. Erasektori TA kulutuste tase SKT-st	2%	0,98% 2020
5. Ettevõtete investeeringud mittemateriaalsesse põhivarasse osakaaluna SKT-st	6%	2,7% (760 mln) 2019
6. Teadlaste ja inseneride arv ettevõtlussektoris ja kasumitaotluseta erasektoris	4,53 (arv 1000 elaniku kohta)	1,47 2019

Allikas: TAIE

**Tabel 2.** Eelnõu võrdlustabel Haridus- ja Teadusministeeriumis väljatöötatava meetmega „Toetuse andmise tingimuste kehtestamine sekkumise „Ida-Viru ettevõtluse teadmismahukuse suurendamise toetus: teadusvõimekuse pakkumise arendamine Ida-Virumaal TA-võrgustiku loomiseks“ elluviimiseks“

	Haridus- ja Teadusministeerium	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
<b>Toetuse saaja</b>	Ida-Virumaal asuvad ülikoolide kolledžid: Tallinna Tehnikaülikooli Virumaa Kolledž ja Tartu Ülikooli Narva Kolledž	Ida-Virumaa või Ida-Virumaale investeeriv ettevõtja
<b>Toetatavad tegevused</b>	Ülikoolide ühise tegevuskava alusel tehtavad tegevused, sh 1) Alus- ja rakendus-uuringute ning eksperimentaalarenduse läbiviimine Ida-Virumaa ettevõtete huvidest lähtuvalt (uurimistulemuste vastu peab olema vähemalt kolme ettevõtte tõendatud huvi); 2) Investeeringud kolledžite teadusliku laborivõimekuse loomiseks või arendamiseks fookusteemadel; 3) Välisteadlaste kaasamine TA-tegevusteks Ida-Virumaale; 4) Teavitus-, koordinatsiooni ja TA-võrgustiku tegevused.	1) rakendusuuring; 2) tootearendus; 3) teostatavusuuring; 4) punktides 1 või 2 nimetatud tegevusega seotud intellektuaalomandi esmakaitse taotlemine; 5) uue toote, teenuse või tehnoloogia esmakordseks tööstuslikuks kasutuselevõtuks vajamineva teadmismahuka piloottaristu rajamine; 6) IPCEI projekti elluviimine; 7) projekteerimine, infrastruktuuri arendamine, võrkudega liitumine ja selle tugitegevus.
<b>Toetatavate tegevuste paiknemine TRL skaalal</b>	TRL 1- 5	TRL 3-9
<b>Toetavate tegevuste tulemusel loodud</b>	Uuringute tulemused on üldjuhul avalikult kättesaadavad kõigile huvilistele,	Toetust saanud ettevõtjad ja tõhusa koostöö partnerid

<b>intellektuaalomandi kuuluvus</b>	intellektuaalomand kuulub asjakohasele teadlasele ja tema tööandjale ülikoolile.	vastavalt nende panusele projektis.
<b>Loodava taristu kasutamise õigus</b>	Avalik. Huvitatud kasutajad peavad meetme raames loodavale taristule juurde pääsema avatud, läbipaistval ja mittediskrimineerival alusel.	Loodav taristu on toetust saanud ettevõtja omanduses, seega selle kasutamise õigus on ettevõtjal.
<b>Topelfinantseerimise vältimine</b>	Elluviija ning partnerid peavad vastavat eraldi peetavat raamatupidamislikku arvestust ja on tagatud asutusesisesed täiendavad kontrollid kulude jaotamise osas. Riikliku ühikuhinna alusel kaasatav välisteadlane ei saa olla rahastatud teistest ÕÜF meetmetest.	Määruse § 12 lõige 2 punkti 8 kohaselt küsitakse taotleja kinnitust, et ta pole taotlenud toetust samal ajal teistest EL või RE allikatest samale tegevusele.

Eelnõuga sätestatakse toetuse andmise tingimused ja menetlusnormid ning toetuse taotleja, toetuse saaja ja tema partneri kohustused ning Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse õigused ning kohustused.

Meetme EL toetuse eelarve on 25 000 000 eurot ja sellest toetatavaid tegevusi rahastatakse jooksva ja voorulise taotlemise raames.

Eelnõu ja seletuskirja koostasid Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi majandusarengu osakonna ekspert Kaie Nurmik (kaie.nurmik@mkm.ee, 639 7651), Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse toetuste keskuse tiimijuht Alice Liblik (alice.liblik@eas.ee, 5569 6862), Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse vanemjurist Terje Kleemann (terje.kleemann@eas.ee, 627 9340) ning jurist Kadri Kuus (kadri.kuus@eas.ee, 627 9543) Eelnõu juriidilise ekspertiisi tegi õigusosakonna õigusnõunik Gerly Lootus (gerly.lootus@mkm.ee, 639 7652).

## 2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kümnest peatükist ja 29 paragrahvist. Peatükid jagunevad järgmiselt:

- 1) üldsätted;
- 2) toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkus ja toetuse määr;
- 3) nõuded taotlejale, partnerile ja taotlusele;
- 4) toetuse taotlemine;
- 5) taotluste menetlemine;
- 6) taotluste rahuldamise otsuse muutmine;
- 7) toetuse saaja, partneri ja rakendusüksuse õigused ja kohustused;
- 8) aruannete esitamine;
- 9) toetuse maksmise tingimused;
- 10) finantskorrektsioonid ja vaided.

## 1. peatükk Üldsätted

Eelnõu 1. peatükis kehtestatakse määruse reguleerimisala, toetuse andmise riigiabi põhimõtted, määruses kasutatavad terminid, toetuse andmise eesmärk ja oodatavad tulemused ning tõhusa koostöö projektide intellektuaalomandi õiguste jagamise põhimõtted. Samuti määratakse rakendusasutus ja -üksus.

**Eelnõu § 1** sätestab eelnõu reguleerimisala, tuues välja, kuidas eelnõu on seotud ja aitab kaasa rakenduskava eesmärkide täitmisele. Eelnõuga sätestatakse eeltoodud rakenduskava poliitikaeesmärgi „Õiglane üleminek” erieesmärgi „Võimaldada piirkondadel ja inimestel tegeleda liidu 2030. aasta energia- ja kliimaeesmärkide saavutamise ja Pariisi kokkuleppe alusel 2050. aastaks liidu kliimanetraalsele majandusele ülemineku sotsiaalsete, tööhõivealaste, majanduslike ja keskkonnamõjudega” tegevussuuna „Majandus ja töajõud” meetme nr 21.6.1.2 „Ida-Viru ettevõtjate teadmismahukate tegevuste toetus” sekkumise „Ida-Viru ettevõtjate teadmismahukate tegevuste toetus” elluviimiseks toetuse andmise ja kasutamise tingimused ja kord.

Eelnõuga nähakse ette toetuse sihtpiirkond, milleks on Ida-Viru maakond. Sihtpiirkond on piirkond, millele toetuste andmisega soovitakse luua positiivset mõju ja muutust. Teisisõnu toetusega investeeritud raha peab tekitama positiivse muutuse Ida-Viru maakonnas.

Eelnõu §-s 1 määratakse, et toetust saab taotleda Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori alusel mäetööstuse, töötleva tööstuse, elektrienergia, gaasi, auru ja konditsioneeritud õhuga varustamise, veevarustuse, kanalisatsiooni ning jäätme- ja saastekäitluse projektidele. Seega on toetus suunatud energeetika ja tööstuse valdkonna projektidele. Energeetika ja tööstuse valdkonnad on Ida-Virumaal suurima tööhõivega valdkonnad, mida üleminek kliimanetraalsele majandusele enim mõjutab. Teiselt poolt töötab just energeetika ja tööstuse valdkonnas märkimisväärse hulgal arendus- ja insener-tehnilisi töötajaid, kellel nende senist töökogemust ja haridust arvesse võttes on suurim potentsiaal välja töötada uusi ja kõrgtehnoloogilisi tooteid, teenuseid ja tehnoloogiad.

Lõikes 3 sätestatakse valdkonnad, mille projektidele ei saa toetust taotleda. Toetust ei saa taotleda järgmistele projektidele:

- maagaasiga seotud projektidele, välja arvatud projektid, mis vastavad Euroopa Komisjoni teatise 2021/C 58/01 „Tehnilised suunised põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohaldamise kohta taaste- ja vastupidavusrahastu puhul“ (ELT C 58, 18.2.2021, lk 1–30)<sup>5</sup> lisa III toodud tingimustele, ja
- biomassi projektidele, mis ei vasta Euroopa Parlamendi ja nõukogu taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta kehtestatud direktiivis (EL) 2018/2001 (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82–209)<sup>6</sup> sätestatud jätkusuutlikkuse kriteeriumidele.

---

<sup>5</sup> Euroopa Komisjoni [18. veebruari 2021.a teatis](#) tehnilised suunised põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohaldamise kohta taaste- ja vastupidavusrahastu puhul

<sup>6</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu [direktiiv \(EL\) 2018/2001](#), 11. detsember 2018, taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (uuesti sõnastatud) (EMPs kohaldatav tekst)

**Eelnõu § 2** sätestab riigiabi andmise tingimused, kasutatava abi liigid, abi andmise õiguslikud alused ja neid sätestavad dokumendid. Eelnõu alusel antav toetus on riigiabi või vähese tähtsusega abi.

Paragrahvi 2 lõikes 2 tuuakse esile, et eelnõu § 7 lõike 1 punktides 1–3 nimetatud tegevustele antav toetus on kas:

- riigiabi Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1–78)<sup>7</sup> (edaspidi üldine *grupierandi määrus*), artiklite 25 alusel, või
- vähese tähtsusega abi Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8)<sup>8</sup> (edaspidi *VTA määrus*), mõistes.

Eelnõu § 7 lõike 1 punktis 4 nimetatud tegevusele antav toetus on kas:

- riigiabi üldise grupierandis määruse artikli 28 alusel, või
- vähese tähtsusega abi vähese tähtsusega VTA määruse mõistes.

Eelnõu § 7 lõike 1 punktis 5 nimetatud tegevusele antav toetus on kas:

- riigiabi üldise grupierandis määruse artikli 14 alusel, või
- vähese tähtsusega abi vähese tähtsusega VTA määruse mõistes.

Paragrahvi 2 lõike 2 punkti 6 kohaselt antav toetus on riigiabi Euroopa Komisjoni 25. novembri 2021 teatise „Kriteeriumid, mis võimaldavad analüüsida üleeuroopalise tähtsusega projektide elluviimise toetamiseks antava riigiabi kokkusobivust siseturuga“ (ELT C 8481, 25.11.2021, lk 1–12)<sup>9</sup> (edaspidi *IPCEI teatis*) alusel.

Eelnõu § 7 lõike 1 punktis 7 nimetatud tegevusele antav toetus on vähese tähtsusega abi vähese tähtsusega VTA määruse mõistes.

Riigiabi liik määrab, millistel tingimustel toetust antakse. Muu hulgas sõltuvad riigiabist abikõlblikud kulud ja nende toetusmäär. Riigiabist ja selle rakendamise tingimustest lähtudes on eelnõu §-s 8 sätestatud abikõlblikud kulud jaotatud plokkideks nii, et iga plokk vastab kindlale § 7 lõikes 1 nimetatud tegevusele.

Eelnõu § 2 lõikes 3 sätestatakse riigiabi andmise tingimuste kohaselt tingimused, mille alusel määrust ei kohaldata. Näiteks ei anta toetust ettevõtjale, kellele Euroopa Komisjoni eelneva otsuse alusel, millega abi on tunnistatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks, esitatud korraldus abi tagasimaksmiseks on täitmata.

Paragrahvis 2 sätestatakse ka vähese tähtsuse abi summad ja abi kumuleerimisreeglid kontserni kuuluvate ettevõtjate puhul. Näiteks kuuluvad ettevõtjad ühte kontserni juhtudel, kui üks ettevõtja omab teises ettevõtjas aktsionäride või osanike hääaltenamust või saab üks ettevõtja

<sup>7</sup> Komisjoni [määrus \(EL\) nr 651/2014](#), 17. juuni 2014, ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks EMPs kohaldatav tekst

<sup>8</sup> Komisjoni [määrus \(EL\) nr 1407/2013](#), 18. detsember 2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes EMPs kohaldatav tekst

<sup>9</sup> Euroopa [Komisjoni 25. novembri 2021 teatis](#) „Kriteeriumid, mis võimaldavad analüüsida üleeuroopalise tähtsusega projektide elluviimise toetamiseks antava riigiabi kokkusobivust siseturuga“ (ELT C 8481, 25.11.2021, lk 1–12)

sõlmitud lepingute või asutamislepingu või põhikirja kaudu teise ettevõtja otsuste tegemist valitseva mõju kaudu suunata.

**Eelnõu §-s 3** on selgitatud olulisemad terminid. Terminite kasutuselevõtul ja mõistete defineerimisel on lähtutud üldise grupierandi määrusest, IPCEI teatisest ja Frascati käsiraamatust, kuid samas on termineid täpsustatud ja kitsendatud. Näiteks on üldise grupierandi määruuses sõnastatud termin *rakendusuuringud* järgmiselt: „rakendusuuring on kavandatud TA-tegevus või oluline uuring uute teadmiste ja oskuste hankimiseks, mida saaks kasutada uute toodete, protsesside või teenuste väljatöötamisel või selleks, et täiustada märkimisväärselt olemasolevaid tooteid, protsesse või teenuseid, sh digitaaltooteid, -protsesse või -teenuseid, mis tahes valdkonna, tehnoloogia, tööstuse või sektori puhul, muu hulgas digitaaltööstus ja -tehnoloogia, näiteks superandmetöötlus, kvantitehnoloogia, plokiahela tehnoloogia, tehisintellekt, küberturvalisus, suurandmed ja pilvetehnoloogia. Rakendusuuringud hõlmavad keerukate süsteemide koostisosade loomist ning võivad sisaldada prototüüpide loomist laborikeskkonnas või keskkonnas, millel on simuleeritud liidesed olemasolevate süsteemidega, ning katsetootmisliini ehitamist, kui see on rakendusuuringu ja eriti geneerilise tehnoloogia valideerimise jaoks vajalik“. See sõnastus defineerib ainult rakendusuuringu tehnoloogilise sisu.

Kuna eelnõu on suunatud ettevõtjatele ja nende majandustulemuste parandamisele rakendusuuringute abil, on terminit *rakendusuuring* kitsendatud. Määrusega toetatakse neid rakendusuuringu projekte, mis vastavad eespool loetletud tehnoloogilistele parameetritele ning lisaks peab projektile olema kindlaks määratud praktiline rakendus ja ettevõtjast tellija, kes kasutab saadud uut teadmist ärilisel eesmärgil.

Eelnõus selgitatakse ka terminit *teadmismahukas piloottaristu*. Teadmismahuka piloottaristu hulka kuuluvad esmakordseks tööstuslikuks kasutuselevõtuks rajatavad katserajatised, näidistehased ja nende sarnased taristud koos uuenduslikke seadmete ja rajatistega, mis püstitatakse TA-tegevuse ja innovatsiooni tulemusel loodud uute toodete, teenuste ja tehnoloogiate katsefaasile järgnevatel etappidel partiidena tootmise sisseseadmiseks. Teadmismahuka piloottaristu rajamine ei hõlma masstootmist ega müüki. Samas peab teadmismahuka piloottaristu loomisele eelnema ja sellega kaasnema TA- ja innovatsioonitegevus, mis on otseselt seotud piloottaristu loomisega ja mõjutab selle loomist.

Teadmismahukas piloottaristu on arendustegevuse see etapp, kus uued tooted, teenused ja tehnoloogiad viiakse labori tingimustest tootmistingimustesse ja -mahtudesse. Teadmismahuka piloottaristu loomise ja rakendamisega kaasneb alati tehnoloogiline risk, et labori skaalal toimiv tehnoloogiline lahendus tootmisesse ei sobi või vajab edasi arendamist. Sellest lähtudes kaasneb uute toodete, teenuste ja tehnoloogiate piloottaristu faasiga ka TA-tegevus või innovatsioon, mille abil püütakse eelnimetatud probleemid ületada.

**Eelnõu § 4** määrab toetuse andmise eesmärgi ja tulemused.

Toetuse eesmärk on mitmekesistada ettevõtjate teadmismahukate tegevuste elluviimise tulemusel Ida-Viru maakonna majandust, aidata luua maakonda kõrge lisandväärtusega töökohti ja seeläbi kasvatada Ida-Viru maakonna ettevõtjate konkurentsivõimet.

Toetus aitab Ida-Virumaa ettevõtjatel või Ida-Virumaale investeerivatel ettevõtjatel luua uut teadmist ja selle teadmise alusel arendada uusi tooteid, teenuseid ja tehnoloogiad ning luua nende tööstuslikku tootmisesse viimiseks vajalikku teadmismahukat piloottaristut

fossiilkütustega mitteseotud valdkondades, aidates sellega ühelt poolt täita kliima- ja keskkonna eesmäärke.

Luues Ida-Virumaa ettevõtjatele ja elanikele uusi võimalusi töötada ja majanduslikku tulu saada, välditakse piirkondadevahelisi sotsiaalseid pingeid ja ebavõrdsust, mida Ida-Viru ettevõtluse ja töökohtade kadu võiks kaasa tuua. Võttes arvesse uute toodetele, teenustele ja tehnoloogiatele rakenduvaid nõudeid võrreldes olemasolevatega, siis ka seeläbi saavutatakse positiivne mõju keskkonnale ja kliimale.

Toetuse andmisega kaasnevad tulemused jagunevad:

- 1) toetuse panus meetme väljundnäitajatesse;
- 2) toetuse panus meetme tulemusnäitajatesse;
- 3) toetuse panus Eesti 2035, TAIE eesmärkide täitmisesse;
- 4) toetuse mõju Ida-Virumaale.

Eelnõu § 4 lõigete 3 ja 4 järgi panustatakse toetuse andmisega meetme väljundnäitajatesse „toetatavad ettevõtjad“ ja „toetustega toetatavad ettevõtjad“ ning tulemusnäitajatesse „toetatavates ettevõtetes loodud töökohad“ ja „erasektori investeeringud, mis täiendavad avaliku sektori toetust“. Meetme väljund- ja tulemusnäitajad on kohustuslikud ja kehtestatud Vabariigi Valitsuse meetmete nimekirja alusel<sup>10</sup>.

Lõike 6 kohaselt toetavad projektid strateegia „Eesti 2035“ aluspõhimõtete hoidmist ja sihtide saavutamist tasakaalustatud regionaalset arengut, soolist võrdõiguslikkust, võrdseid võimalusi, ligipääsetavust, keskkonnanäidmeid toetaval moel. Seda mõõdetakse järgmiste näitajatega:

- 1) tööjõu tootlikkus osakaaluna Euroopa Liidu keskmisest;
- 2) väljaspool Harju maakonda loodud sisemajanduse kogutoodang elaniku kohta Euroopa Liidu keskmisest;
- 3) TA-tegevuse kulud erasektoris;
- 4) ressursitootlikkus;
- 5) kasvuhoonegaaside netoheide CO<sub>2</sub> ekvivalenttonnides;
- 6) soolise võrdõiguslikkuse indeks;
- 7) hoolivuse ja koostöömeelsuse mõõdik;
- 8) ligipääsetavuse näitaja.

Toetuse andmisega kaasnev laiem mõju väljendub järgmises:

- a) kasvab nii Ida-Virumaa ettevõtjate TA-tegevuse kulutuste osakaal, mida arvestatakse protsendina sisemajanduse kogutoodangust, kui ka Ida-Viru maakonnas TA-tegevusega tegelevate ettevõtjate arv;
- b) kasvab Ida-Viru maakonnas TA-tegevusega tegelevate ettevõtjate arv;
- c) suureneb Ida-Viru maakonna ettevõtjate või Ida-Viru maakonda toetuse toel investeerivate ettevõtjate rahvusvaheliselt konkurentsivõimeliste uute või oluliselt muudetud tehnoloogiate, protsesside, toodete või teenuste arv;
- d) Ida-Viru maakonna ettevõtjad või Ida-Viru maakonda investeerivad ettevõtjad osalevad IPCEI projektidega seotud väärtusahelates.

## **Toetuse andmisega kaasnevate tulemuste mõõtmine**

### **Tabel 3. Meetme väljundnäitajad**

<sup>10</sup> Vabariigi Valitsuse kehtestatud 2021-2027 Ühtekuuluvuspoliitika fondide meetmete nimekiri.  
<https://pilv.rtk.ee/s/Z4Ps3BiTKYxMsda>

Indikaator	Ühik	Algtase	Sihttase
toetatavad ettevõtjad	ettevõtjad	0	8
toetustega toetatavad ettevõtjad	ettevõtjad	0	8

Toetusmeetme EL-i toetuse eelarve on 25 000 000 eurot ja ühe projekti maksimaalne toetussumma on 5 000 000 eurot. Võttes aluseks eelnevat ja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi toetusmeetme väljatöötamisele eelnenud ideekorje- ja kaasamisüritusi, kus ülekaalukalt toodi Ida-Virumaa ettevõtjate vajadusena esile piloottaristute toetamine. TA kulusid sisaldavate piloottaristu projektide eelarved võivad ilma toetuseta ulatuda kümnete miljonitite eurodeni. Seega on eeldatavate väljundnäitajate sihttase 8 ettevõtjat.

**Tabel 4.** Meetme tulemusnäitajad

Indikaator	Ühik	Algtase	Sihttase
toetatavates ettevõtetes loodud töökohad	täistööaja ekvivalent aastas	0	75
erasektori investeeringud, mis täiendavad avaliku sektori toetust	euro	0	15 000 000

Ida-Virumaa ettevõtjatega ellu viidud ideekorje ja kaasamisürituste põhjal on toetusmeetme eeldatavalt peamine toetatav tegevus teadmumahuksa piloottaristu rajamise toetamine. Piloottaristus katsetatakse uut toodet, teenust või tehnoloogiat ja toimub proovitootmine. Nende tegevuste elluviimiseks on vaja luua uusi töökohti. Eeldusel, et toetusmeetmega toetatakse viie uue piloottaristu rajamist ja iga taristu töö tarbeks on vaja keskmiselt 15 töökohta, siis eeldatavalt luuakse toetusmeetme toel 75 töökohta. Siinkohal tuleb välja tuua, et **75 töökohta on eeldatav loodavate töökohtade arv**. Kuna antud toetusmeetmes toetatakse seitsme erineva teadmumahuksa tegevuse läbiviimist, siis **tegelik töökohtade arv sõltub sellest, kui mitu piloottaristut käesoleva rahastusmeetme toel luuakse**. Näiteks kui luuakse 1 piloottaristu, siis luuakse toetusmeetme toel 15 töökohta.

Meetmega toetatakse mitmesuguste TA- ja innovatsioonitegevuste elluviimist. Iga toetatava tegevuse toetusmäär sõltub selle tegevuse riigiabi määrast. Sellest lähtudes peaks toetusega seotud erasektori investeeringuid, mis täiendavad avaliku sektori toetust, olema vähemalt 10 700 000 eurot.

Meetme väljund- ja tulemusnäitajate definitsioonid on esitatud ja raporteerimise tingimusi täpsemini kirjeldatud perioodi 2021–2027 näitajate metoodikas.

Lisaks meetme väljund- ja tulemusnäitajatele sätestatakse eelnõuga **toetusmeetme spetsiifilised näitajad**, millega hinnatakse toetusmeetme laiemat mõju teadmumahuksa ettevõtluse kasvule Ida-Virumaal. Nimetatud näitajaid ja nendega seotud muutusi hinnatakse kas avalikest andmebaasitest kättesaadava või rakendusüksuse kogutava info alusel.

**Tabel 5.** Määruse tulemusnäitajad

Indikaator	Ühik	Andmeallikas	Mõõtmine
------------	------	--------------	----------

Ida-Viru ettevõtjate TA kulutuste osakaal, mida arvestatakse protsendina sisemajanduse kogutoodangust	%	Eurostat	iga kahe aasta tagant
Ida-Virumaal TA-tegevusega tegelevate ettevõtjate arv	ettevõtja	Eesti Statistikaamet	üks kord aastas
Ida-Virumaa ettevõtjate või Ida-Virumaale toetuse toel investeerivate ettevõtjate rahvusvaheliselt konkurentsivõimeliste uute või oluliselt muudetud tehnoloogiate, protsessiside, toodete või teenuste arv		rakendusüksus	
Ida-Virumaa ettevõtjate või Ida-Virumaale investeerivate ettevõtjate, kes osalevad IPCEI projektidega seotud väärtusahelates, arv			

Strateegia „Eesti 2035” aluspõhimõtete hoidmise ja sihtide saavutamisesse panustamist mõeldakse projektipõhiselt toetuse taotlemisel ja lõpparuande esitamisel. Toetuse saaja märgib toetuse taotlemisel ära need strateegia „Eesti 2035” aluspõhimõtted ja sihid, mille täitmisel toetuse saamine panustab. Projekti panust strateegia „Eesti 2035” aluspõhimõtete hoidmisesse ja sihtide saavutamisesse hinnatakse taotlemise käigus hindamiskriteeriumiga – projekti mõju meetme eesmärkide, määruse oodatavate tulemuste ning strateegia „Eesti 2035”, mille osakaal koondhindest on 40 protsenti. Täpsem teave, kuidas hinnatakse projekti panust strateegia „Eesti 2035” aluspõhimõtete hoidmisesse ja sihtide saavutamisesse, on toodud seletuskirja § 19 selgituste juures ja seletuskirja mõjude analüüsi osas.

Pärast projekti lõppu esitab toetuse saaja lõpparuande, milles ta annab hinnangu projekti mõjule ja panusele strateegia „Eesti 2035” aluspõhimõtete hoidmisesse ja sihtide saavutamisse.

**Eelnõu § 5** nimetab meetme rakendusametuse ja rakendusüksuse.

Määruse rakendamisel täidab rakendusametuse ülesandeid Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (edaspidi *rakendusamet*) ja rakendusüksuse ülesandeid Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus (edaspidi *rakendusüksus*).

**Eelnõu § 6** sõnastab koostööprojektide elluviimise tingimused. Koostööprojektide tingimused lähtuvad Euroopa Komisjoni 28. oktoobri 2022. a teatise „Teadus- ja arendustegevuseks ning innovatsiooniks antava riigiabi raamistiku” (ELT C 414, 28.10.2022, lk 1–45)<sup>11</sup> (edaspidi *TAI raamistik*) sätetest, mille järgimisel ei saa projekti elluviiv ettevõtja ja tema partnerid kaudset riigiabi.

Koostööprojektid on kõik projektid, mida kavandavad, viivad ellu ja mille tulemusi, olenevalt igapäevast panusest projekti, jagavad eri partnerid ühiselt. Eelnimetatud nõuet on oluline järgida selleks, et toetuse saaja ja partnerid ei saaks soodsate koostöötingimuste kaudu teadus- ja arendusasutuste kaudu kaudset riigiabi. Ühtlasi võimaldab see nõue toetuse saajal, partneritel ning teadus- ja arendusasutustel (edaspidi *TA-asutus*) leppida omavahel kokku, kas viimane loetletutest panustab projekti:

- 1) lepingulise teadusteenuste osutamise ja teadusuuringute tegemisega ning mispuhul järgitakse raamistiku punkti 2.2.1 või
- 2) koostöö kaudu, mispuhul järgitakse raamistiku punkti 2.2.2, ning teadus- ja arendusasutuse kulud hüvitatakse tegelike kulude alusel.

Juhul kui toetuse saaja ja TA-asutus teevad koostööprojekte ühiselt, ei saa toetuse saaja soodsate koostöötingimuste tõttu teadusasutuse kaudu kaudset riigiabi siis, kui on täidetud vähemalt üks järgmine tingimus:

- 1) osalev toetuse saaja ja ettevõtjatest partnerid kannavad kõik projekti kulud;
- 2) koostööprojekti tulemusi, millega ei kaasne intellektuaalomandi õigusi, võib laialdaselt levitada või antakse TA-asutuse tegevuse tulemusena tekkivad intellektuaalomandi õigused täielikult üle TA-asutusele;
- 3) kõik koostööprojekti tulemusena tekkivad intellektuaalomandi õigused ja nendega seotud kasutusõigused jagatakse poolte vahel viisil, mis kajastab asjakohaselt nende poolt elluviidavaid tegevusi, sissemaksid ja huve;
- 4) TA-asutusele makstakse tema tegevuse tulemusena tekkinud intellektuaalomandi õiguste eest turuhinnale vastavat tasu, kui teadusasutus annab nimetatud intellektuaalomandi õigused üle või võimaldab projektis osalevale toetuse saajale või ettevõttest partnerile neile juurdepääsu. TA-asutusele makstavast tasust võib maha arvata osaleva toetuse saaja või ettevõttest partneri poolt teaduspartneri nimetatud projektis elluviidud tegevuse kulude katteks tehtud rahalise või mitterahalise sissemaks väärtuse absoluutsumma.

Lisaks, TA-asutusele tema tegevuse tulemusena tekkinud intellektuaalomandi õiguste eest makstav tasu vastab turuhinnale, kui nimetatud tasu võimaldab TA-asutusel kõnealustest intellektuaalomandi õigustest saada kogu majandusliku tulu ja kui on täidetud vähemalt üks järgmine tingimus:

- 1) tasu suurus on kindlaks määratud konkurentsil põhineva avatud, läbipaistva ja mittediskrimineeriva müügitehingu tulemusena;
- 2) sõltumatu ekspert kinnitab oma hinnanguga, et tasu suurus on vähemalt võrdne turuhinnaga;
- 3) TA-asutus tõendab, et ta on pidanud tasu üle turutingimustel läbirääkimisi koostöölepingu sõlmimise hetkel maksimaalse majandusliku kasu saamiseks, samal ajal arvestades oma põhikirjalisi eesmärke;
- 4) juhtudel, kus koostööleping annab koostööprojektis osalevale toetuse saajale või partnerile koostööprojektis osaleva TA-asutuse tegevuse tulemusena tekkivate intellektuaalomandi õiguste suhtes eesõiguse, on TA-asutusel õigus küsida kolmandatelt isikutelt pakkumusi ja

---

<sup>11</sup> Euroopa Komisjoni [28. oktoobri 2022. a teatis](#) „Teadus- ja arendustegevuseks ning innovatsiooniks antava riigiabi raamistik”

koostööprojektis osalev toetuse saaja või partner peab kolmandalt isikult soodsama pakkumise saamisel makstava tasu suurus vastavalt suurendama.

Kuna TA-tegevus on loomult esmakordne, siis paljudel juhtudel ei ole võimalik enne TA-tegevuse algust lõplikult ära määrata selle tulemusel tekkinud intellektuaalomandi õigust või turuhinda. Sel juhul peab partnerite vahel enne TA-tegevuse algust sõlmitud koostööleping sisaldama punkte, mille kohaselt on võimalik teistele partneritele makstava tasu suurus üle vaadata. Tasu ülevaatamisel lähtutakse tekkinud intellektuaalomandi õigusest ja selle turuhinnast.

## **2. peatükk**

### **Toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkus ja toetuse määr**

Peatükk sätestab määruse toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkuse, toetuse piirmäära ja osakaalu ning nendega seotud tingimused, projekti abikõlblikkuse perioodi.

**Eelnõu § 7** sõnastab eelnõu raames toetatavad tegevused. Toetust antakse tegevustele, mis aitavad saavutada eelnõu §-s 4 toodud eesmärgi ja tulemused.

Toetatavad tegevused on:

- 1) rakendusuuring;
- 2) tootearendus;
- 3) teostatavusuuring;
- 4) punktides 1 või 2 nimetatud tegevustega seotud intellektuaalomandi esmakaitse taotlemine;
- 5) uue toote, teenuse või tehnoloogia esmakordseks tööstuslikuks kasutuselevõtuks vajamineva teadmismahuka piloottaristu rajamine;
- 6) IPCEI projekti elluviimine;
- 7) projekteerimine, infrastruktuuri arendamine, võrkudega liitumine ja selle tugitegevus.

Rakendusuuringute, tootearenduse ja teostatavusuuringute terminid on sõnastatud vastavalt üldise grupierandi määrusele ja lähtuvad Frascati käsiraamatust ja TAI raamistikust. Ettevõtjad saavad oma arendustöö tehnoloogilise taseme hindamiseks kasutada tehnoloogilise valmiduse tasemete (edaspidi *TRL*) skaalat. Arvestades nii valdkondlikke eripärasid kui ka asjaolu, et arendustöö on alati millegi uue või uutmoodi tegemine, määrab projekti tegevuste lõpliku tehnoloogilise taseme ära valdkondlik asjatundlikkus. Rakendusuuringu ja tootearenduse tegevused paigutavad *TRL* skaalal vahemikku *TRL3–TRL8*.

Rakendusuuringute tulemusel loodud uue teadmise äriplane rakendamine eeldab, et teadmiste omanik ja kasutajaõigused on selged ja ühemõttelised. Intellektuaalomand näitab isiku õigust tehnoloogilistele lahendustele. Tihtilugu põhinevad ettevõtjate rakendusuuringud varasemal TA-tegevusel. Kui projektile eelneva TA-tegevuse tulemusel tekkinud teadmise või tehnoloogilise lahenduse omandi- ja kasutusõigused pole täpselt määratud, muu hulgas intellektuaalomandiga kaitstud, võib tekkida probleeme järgmiste TA-tegevuste tulemuste rakendamisel. Näiteks, projektiga mitteseotud pool võtab projekti elluviimiseks või hilisemaks rakendamiseks olulisele teadmisele või tehnoloogilisele lahendusele patendi, millega piirab või muudab projekti tulemuste ärilise rakendamise majanduslikult ebamõistlikuks. Eelõeldust lähtudes toetatakse eelnõuga varem loodud ja toetusega elluviidava rakendusuuringu või tootearenduse projektiga seotud intellektuaalomandi esmakaitset.

Teadmusmahuka piloottaristu sekka kuuluvad katserajatised, näidistehased või uuenduslikud seadmed ja rajatised ning muu taristu ja selle täiustamine, mida rajatakse uute toodete, teenuste ja tehnoloogiate esmakordseks tööstuslikuks kasutuselevõtuks. Teadmumamahukat piloottaristut kasutatakse katsefaasile järgnevatel etappidel ja partiidena tootmise sisseadmisel ja see ei tohi hõlmata masstootmist ega müüki. Kuna teadmumamahukas piloottaristu või selle kaudu katsetatavad uued tooted, teenused või tehnoloogiad on maailmas esmakordsed, siis eelneb teadmumamahuka piloottaristu rajamisele TA-tegevus ja innovatsioon ning piloottaristu rajamine ise vajab projekti edukaks rakendamiseks samuti TA-tegevusi ja innovatsiooni. Teisisõnu peab teadmumamahukas piloottaristu olema maailmas kas unikaalne või peavad olema unikaalsed uued tooted, teenused või tehnoloogiad, mida piloottaristu abil plaanitakse tööstuslikult kasutusele võtta. Piloottaristu ja seal uute toodete, teenuste ja tehnoloogiate katsetamine on üks arendustegevuse etappe, mille käigus selgitatakse välja, kas ja mil moel on laboris loodud tooteid, teenuseid ja tehnoloogiaid võimalik suuremas mahus tootmisesse juurutada. Piloottaristu kasutamist tootmisel eristab tööstuslikust tootmisest tavapäraselt see, et piloottaristus ei hõlmata kõiki tootmisprotsessi etappe või toodetakse seal väiksemas mahus.

IPCEI projekti elluviimiseks on vajalik esmalt Euroopa Komisjoni lubav otsus, mis põhineb IPCEI teatisel. Euroopa Komisjon annab otsusega loa liikmesriigil eelistingimustel rahastada üleeuroopaliselt olulisi ja IPCEI tähenduses otseste partneritena elluviidavaid projekte. Euroopa Komisjoni lubav otsus toob esile igale projektile eraldi kehtestatud rahastamistingimused, muu hulgas maksimumsumma, mille ulatuses tohib liikmesriik projektile toetust anda. Käesoleva eelnõu alusel rahastatakse IPCEI projektide elluviimist, kui selle tulemusena käivitatakse tootmine Eestis ning projekt vastab eelnõus toodud eesmärgile ja tulemusnäitajatele.

IPCEI teatise alusel elluviidavaid TA-tegevusi võib projektis kombineerida muude lõikes 1 loetletud tegevustega, kui need erinevad Euroopa Komisjoni lubavas otsuses IPCEI projekti kohta sätestatud tegevustest ja on vajalikud piloottootmise käivitamiseks. Samas peab IPCEI projekti kombineerimisel muude eelnõus lubatud tegevustega tagama, et toetus on kooskõlas eelnõus sätestatud tingimustega, sealhulgas tulemusnäitajate ning toetuse piirmäärade ja osakaaluga.

Teostatavusuuringu või intellektuaalomandi esmakaitse taotlemise kulude katteks saab toetust taotleda vaid juhul, kui projekt hõlmab ka rakendusuuuringu või tootearenduse tegemist.

Projekteerimist, taristu arendamist, võrkudega liitumist koos asjakohase tugitegevusega toetatakse üksnes koos teadmumamahuka piloottaristu loomisega. Nimetatud tegevuse sekka kuuluvad muu hulgas liitumistasud ja võrkude valmishitamine kuni liitumispunktideni.

Lõikes 5 sätestatakse, et rakendusuuuringu- ja tootearenduse projekti võib ellu viia ka tõhusa koostöö raames.

Tõhusa koostöö projektide hulka liigitub projekt kahel järgmisel juhul:

- 1) projekt viiakse ellu üksteisest sõltumatute ettevõtjate vahel, kellest vähemalt üks on VKE, või projekt viiakse ellu vähemalt kahes liikmesriigis või liikmesriigis ja Euroopa Majanduspiirkonna lepingus osalevas riigis ning ükski ettevõtja ei kannaks üle 70% abikõlblikest kuludest; või
- 2) projekti viivad ellu ettevõtja ning vähemalt üks TA-asutus, kes kannab vähemalt 10% abikõlblikest kuludest ja kellel on õigus avaldada oma uuringu tulemused.

Lähtudes lõikest 4, mis näeb ette, et rakendusuuringu ja tootearenduse projekti võib ellu viia ka tõhusa koostöö raames, võivad lõike 1 punktides 1–4 tegevused toimuda ka väljaspool Ida-Virumaad, aga nende tegevuste tulemusi peab rakendama Ida-Virumaal. See tähendab, et Ida-Virumaa ettevõtja või Ida-Virumaale investeeriv ettevõtja võib rakendusuuringu projekti teha koostöös rahvusvahelise TA-partneriga, kelle laborid ega katsekeskused ei pruugi asuda ei Ida-Virumaal ega Eestis. Eeltoodud juhul peab toetuse saaja järgima eelnõu § 7 lõikes 9 määratud tingimusi.

Juhul kui elluviidavatele projektidele antakse riigiabi, ei tohi grupierandi määruse alusel toetust saav taotleja alustada projekti tegevustega ega võtta kohustusi nimetatud tegevuste elluviimiseks enne taotluse esitamist rakendusüksusele, ja IPCEI riigiabi lubava otsuse alusel toetust saav taotleja ei tohi alustada projekti tegevustega või võtta kohustusi nimetatud tegevuste elluviimiseks enne, kui on Euroopa Komisjonilt saanud selleks lubava otsuse. Samas vähese tähtsusega abina antava teotuse, näiteks § 7 lõike 1 punktis 7 nimetatud teadmismahuka piloottaristu projekteerimine, puhul eeltoodud nõue ei kehti.

**Eelnõu § 8** määrab abikõlblikud kulud ja nendega seonduvad tingimused toetatavate tegevuste kaupa.

Lõige 5 näeb ette, et esmakordseks tööstuslikuks kasutuselevõtuks vajamineva piloottaristu rajamise materiaalse vara soetamise ja rentimise kulude hulka kuuluvad ka nimetatud vara seadistamise, transportimise ja transportimiseks vajaliku veosekindlustuse kulu juhul, kui see sisaldub vastava vara soetusmaksumuses. Märgime, et veosekindlustus on varakindlustuse liik, mida ei kata ei kasko- ega liikluskindlustus. Veosekindlustuse puhul kindlustatakse soetatud vara selle transportimise ajaks sihtpunkti.

Kõik kulud, välja arvatud rakendusuuringu, tootearenduse ja teostatavusuuringu läbiviimiseks vajaminevate vahendite ja seadmete kasutamiskulud, peavad olema tasutud pangaülekandega. Projekti läbiviimiseks vajaminevate vahendite ja seadmete kasutamiskulu arvestus toimub grupierandi määruuses alusel, kasutades selleks amortisatsiooniarvestuse meetodikat.

Lõikes 14 tuuakse välja et abikõlblike kulude hulka ei arvata tehinguid projekti partnerite ja isikute vahel, kes on tulumaksuseaduse § 8 lõikes 1 sätestatud seotud isikud. Tulumaksuseaduse § 8 lõikes 1 sätestatud seotud isikute vahel võib erandkorras tehinguid teha, kui nimetatud tehingud on projekti eesmärkide saavutamiseks vältimatud ega kahjusta projekti teiste partnerite huvisid. Sellised olukorrad võivad ette tulla näiteks TA-tegevuste elluviimisel, kui Eestis on ainult üks teenusepakkuja ja välismaalt oleks sarnast teenust sisse osta majanduslikult ebamõistlik või tehnoloogiliselt teostamatu. Toetuse saaja peab taolised olukorrad rakendusüksusele iga kord ära põhjendama.

**Eelnõu § 9** kehtestab projektide abikõlblikkuse perioodi pikkuse. Projekti abikõlblikkuse periood on taotluse rahuldamise otsuses sätestatud ajavahemik, millal projekti tegevused algavad ja lõppevad ning projekti elluviimiseks vajalikud kulud tekivad.

Projekti abikõlblikkuse perioodi kestus on kuni 36 kuud, teadmismahuka piloottaristu loomist hõlmavate projektide puhul kuni 60 kuud. Toetuse saaja võib mõjuval põhjusel ja tingimusel, et projekti eesmärgid saavutatakse, taotleda projekti abikõlblikkuse perioodi pikendamist. Pikendamise korral võib abikõlblikkuse periood kesta kauem kui eelnimetatud 36 või 60 kuud, aga projektid peavad lõppema hiljemalt lõikes 2 sätestatud kuupäevadel.

Lõike 2 kohaselt algab projekti abikõlblikkuse periood taotluse rakendusüksusele esitamise kuupäevast või taotluse rahuldamise otsuses märgitud kuupäevast ning lõpeb taotluse rahuldamise otsuses sätestatud kuupäeval, kuid mitte hiljem kui 31. oktoobril 2029. Sealjuures tuleb määruse § 7 lõike 1 punktides 1–4 ja 6 toodud tegevused lõpetada hiljemalt 31. detsembril 2026.

**Eelnõu §-s 10** määratakse toetuse miinimum ja maksimum summa, osakaal ning seonduvad tingimused.

Lõige 1 toob välja, et toetuse miinimum summa ühe projekti kohta on 100 000 eurot ja maksimum summa ühe projekti kohta on 5 000 000 eurot.

Eelnõu § 10 lõigetes 2–9 on sätestatud toetatavate tegevuste toetuse määrad, lähtudes toetuse saaja ja partneri tüübist ja suurusest ning projekti raames toetatavatest tegevustest.

Samuti on eelnõu selles paragrahvis toodud esile, et projektile eraldatud toetuse summat võib suurendada, kui see on põhjendatud ja projektide rahastamise eelarve jääk seda võimaldab. Siinkohal on oluline, et järgitaks toetuse andmise tingimuste määruises ja horisontaalsetes õigusaktides toodud nõudeid taotluse, taotleja ja partneri nõuetele vastavaks tunnistamise kohta. Lisaks peab rakendusüksus taotluse rahuldamise otsuse muutmisel veenduma, et muudatuse tulemusena ei ilmneks asjaolu, mille korral algset taotlust ei oleks rahuldatud, sealhulgas ergutava mõju tingimuste mittetäitmine. Vähese tähtsusega abi ja/või riigiabi andmisel tuleb taotluse rahuldamise otsuse muutmise käigus kontrollida ka vastavate nõuete täitmist.

### **3. peatükk**

#### **Nõuded taotlejale, partnerile ja taotlusele**

Peatükis kirjeldatakse, millistele nõuetele peavad vastama nii taotleja, partner kui ka taotlus.

**Eelnõu §-s 11** sätestatakse taotlejale ja partnerile kehtivad nõuded.

Toetuse taotlejaks võib olla Eesti äriregistrisse kantud äriühing, kelle projekt, millele toetust taotletakse, vastab § 1 lõikes 2 toodud EMTAKi jagudele:

- 1) B jagu – mäetööstus, välja arvatud alajagu 05 Kivi- ja pruunsöe kaevandamine, 06 Toornafta ja maagaasi tootmine ja 091 Nafta ja maagaasi 12 Tubakatoodete tootmine, tootmist abistavad tegevusalad;
- 2) C jagu – töötlev tööstus, välja arvatud alajagu 102 Kala, vähilaadsete ja limuste töötlemine ja säilitamine, 12 Tubakatoodete tootmine, 19 Koksi ja puhastatud naftatoodete tootmine, 242 Terastorude, -õõnesprofiilide jms -toruliitmike tootmine, 243 Muude terase esmatöötlustoodete tootmine, 2446 Tuumkütuse töötlemine, 2452 Terasevalu, 2591 Terasvaatide jms mahutite tootmine;
- 3) D jagu – elektrienergia, gaasi, auru ja konditsioneeritud õhuga varustamine, välja arvatud 35111 Elektrienergia tootmine mittetaastuvast energiaallikast;
- 4) E jagu – veevarustus; kanalisatsioon, jäätme- ja saastekäitlus.

Sihtgrupi määramisel võeti arvesse aastal 2020 poliitikauuringute keskuse Praxis tehtud uuringu „Ida-Virumaa majanduse ja tööturu kohandamine põlevkivitööstuse vähenemisega“<sup>12</sup> järgmisi peamisi ettepanekuid:

- 1) riigi fookuses peab olema nii Ida-Virumaa eri valdkondade töötlevas tööstuses uute ettevõtete rajamise kui ka olemasolevate arendamise toetamine, sealjuures toetades tööstuse mitmekesisuse kasvu;
- 2) põlevkivi kui tööstussektori osakaalu vähenemine suurendab vajadust uute töökohtade ja investeeringute järele, eeskätt tööstuses.

Eeltoodust lähtudes on tööstus laiemas tähenduses ehk EMTAK 2008 B–E jagude raames eelnõu sihtrühm ja toetus on suunatud tööstussektori teadmismahukate projektide elluviimiseks. Õiglase ülemineku juhtkomisjon<sup>13</sup> kiitis eelnõu sihtrühma valiku heaks.

Määruse § 11 lõike 2 alusel on võimalik kaasata projekti ka partnereid, kelleks võib olla ka muu eraõiguslik juriidiline isik või TA-asutus. Vastavalt § 7 lõikele 9 võivad projekti partnerid asuda ka väljaspool Ida-Viru maakonda ja Eestit, viies projekti tegevusi ellu samuti väljapool Ida-Virumaad. Samas, projekti tulemusi tuleb rakendada Ida-Virumaal ja projekti majanduslik mõju peab ilmnema Ida-Virumaal.

**Eelnõu §-s 12** määratakse taotlusele esitatavad nõuded.

Lõike 2 punktide 15 ja 16 kohaselt peavad projektid vastama põhimõttele „ei kahjusta oluliselt“. See on nõue, millest lähtudes peab ettevõtja dokumenteeritult tõendama, et kavandatav investeering ei tekita Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198/13, 18.06.2020, lk 1–31), artikli 17 kohaselt kahju ühelegi artiklis 9 sätestatud keskkonnanäesmärgile<sup>14</sup>.

Lõike 2 punkti 17 kohaselt peab toetatavate teadmismahuka piloottaristu projektide, mille kestus on vähemalt viis aastat, olema tagatud kliimakindlus, sest need kvalifitseeruvad taristuna<sup>15</sup>. Kuna suuremal osal taristutel on pikk eluiga või kasutusiga, jääb aastatel 2021–2027 rahastatavast taristust enamik kasutusele ka sajandi teisel poolel ja hiljemgi. Samal ajal toimub majanduses kooskõlas Pariisi kliimakokkuleppe ja Euroopa kliimaseadusega üleminek KHG netonullheitele (kliimaneutraalsusele), mis peab olema saavutatud 2050. aastaks ja mis hõlmab uute KHG heite eesmärkide saavutamist 2030. aastaks. Endiselt suurendavad kliimamuutused mitmesuguste äärmuslike kliima- ja ilmastikunähtuste sagedust ja tõsidust, mistõttu on EL seadnud eesmärgi saada kliimamuutustele vastupanuvõimeliseks ühiskonnaks, mis on täielikult kohanenud kliimamuutuste vältimatu mõjuga, suurendades oma kohanemisvõimet ja vähendades oma haavatavust kooskõlas Pariisi kliimakokkuleppe, Euroopa kliimaseaduse ja kliimamuutustega kohanemise ELi strateegiaga. Kliimakindluse hindamine on ÕÜF määruse tähenduses nõutud vähemalt viieaastase kestusega taristuinvesteeringute puhul. Kliimakindluse hindamiseks on Euroopa Komisjon andnud teatise nr 2021/C 373/01, millega kehtestatakse

<sup>12</sup> [http://www.praxis.ee/wp-content/uploads/2020/12/Lopparuanne\\_Polevkivitoostuse-kahanemise-mojud.pdf](http://www.praxis.ee/wp-content/uploads/2020/12/Lopparuanne_Polevkivitoostuse-kahanemise-mojud.pdf)

<sup>13</sup> <https://www.fin.ee/ida-virumaa#juhtkomisjon>

<sup>14</sup> Keskkonnanäesmärgid: kliimamuutuste leevendamine, kliimamuutustega kohanemine, vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse, ringmajandus, sh jäätmetekke vältimine ja jäätmete ringlussevõtt, õhu-, vee- ja pinnasesaastatuse vältimine ja tõrje, elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine.

<sup>15</sup> Uus taristu ning olemasoleva taristu uuendamine, ajakohastamine ja laiendamine. Taristu näiteks on hooned, võrgutaristu, jäätmete käitlussüsteemid, muud materiaalsed varad ning võrgutaristud. Täpsem loetelu on esitatud Euroopa Komisjoni teatistes 2021/C 373/01 „Taristu kliimakindluse tagamise tehniliste suunised aastateks 2021–2027“ (ELT C 373, 16.9.2021, lk 1–92).

taristu kliimakindluse tagamise tehnilised suunised aastateks 2021–2027, et tagada kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise meetmete integreeritus toetatavates projektides. Samuti on teadmismahukate piloottaristute valimisel eelistatud sellised, mis aitavad suurendada ressursitootlikkust, vähendada kasvuhoonegaaside netoheidet, suurendada taastuenergia osakaalu energia summaarses lõpptarbimises ja ringleva materjali määra.

Nii kliimakindluse tagamise hinnangu koostamisel kui ka põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ vastavuse tõendamisel lähtutakse lõigetes 3 ja 4 sätestatust. Lihtsustamaks taotlejal dokumentide ettevalmistamist, et tõendada projekti vastavust lõigetes 3 ja 4 nõutule, lisab rakendusüksus oma veebilehele juhendmaterjalid ja meetodika.

Lisaks on lõikes 2 esitatud nimekiri, milliseid dokumente, andmeid ja kinnitusi peab taotlus sisaldama. Taotlus peab vastama kõikidele määruse tingimustele ning olema esitatud ettenähtud korras ja vormis.

Taotlus peab muu hulgas sisaldama kirjeldust selle kohta, kuidas plaanitavad tegevused panustavad käesolevas määruses esitatud eesmärkide ja tulemuste saavutamisesse. Taotluse osa on ühtlasi ka taotleja projektiplaan, milles esitatakse ülevaade tellitavate või elluviidavate rakendusuringute või tootearenduse või teadmismahuka piloottaristu mahu ja sisu kohta.

Projektiplaan sisaldab tegevuskava, kus on kirjeldatud rakendusuringu või tootearenduse põhieesmärgid, uuringu teaduslik uudsus, peamised meetodid, eeldatavad tulemused ja nende rakendamine. Projektiplaanis peab olema toodud info uuringu läbiviijate kohta ning juhul kui uuring tellitakse teenusena, siis peab projektiplaanis sisalduma info uuringut läbiviiva TA partneri uurimisrühma või teadlaste ja inseneritehniliste töötajate kohta ja koostööst tekkiv lisaväärtus.

Teadmismahuka piloottaristu projektiplaan peab muu hulgas sisaldama projekti staadiumile vastavaid ning esitamise hetkeks vajalikke ja võimalikke piloottaristu rajamisega seotud tehnilisi dokumente. Tehnilised dokumendid võivad olla tehnoloogiline- ja/või tehniline projekt, seadmete hanke lähteülesanne, detailplaneering, ehitusluba, võrkudega liitumise leping. Lisaks info loodava taristu kinnistu ja selle kasutamise lubade kohta. Teadmismahuka piloottaristu projektiplaanis peab taotleja esile tooma TA-tegevused ja innovatsiooni ja nende finantseerimise sellised allikad, mis on otseselt seotud teadmismahuka piloottaristu rajamisega ja selleks vajalikud.

Lisaks kuulub taotluse juurde Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse kehtestatud näidise kohane taotleja äriplaan rakendusuringu või tootearenduse tulemuste kasutamise kohta.

IPCEI projektide puhul tuleb taotluses esitada veel teave, et Euroopa Komisjonile esitatud riigiabiloat taotlusele on Euroopa Komisjon andnud heakskiidu ja rakendusüksusel on õigus teha riigiabiloat teatise esitanud riigiasutusele päring, et saada ligipääs asjakohastele dokumentidele.

#### **4. peatükk**

##### **Toetuse taotlemine**

Peatükis tuuakse esile toetuse taotlemise, eelnõustamise tingimused.

**Eelnõu § 13** määrab, et rakendusüksus kooskõlastab enne taotlusvooru avamist toetatavate tegevuste eelarve, vooru kestuse ning voorus taotletava toetuse miinimum- ja maksimumsumma rakendusasutusega.

Taotlusvooru avamisest ja taotluste vastuvõtmise algus- ja lõppkuupäevast teavitab rakendusüksus oma kodulehel vähemalt 20 kalendripäeva enne taotlusvooru või taotluste vastuvõtmise algust.

Toetust taotletakse jooksvalt või voorupõhiselt. Eelnõu alusel saavad toetusest taotleda nii väike-, keskmise suurusega kui ka suuretevõtjad väga erineva kestuse, rahalise ja tegevuste mahuga tegevustele. Näiteks toetatakse määrusega nii väikeettevõtjate tootearendusprojekte kui ka suuremahulisi ja kallihinnalisi teadmusmahukate piloottaristute loomist, mille ettevalmistus, kaasatav ressurss ja hilisem mõju Ida-Virumaale on väga erinevad. Samas on suure mõjuga investeringuid sisaldavatele projektidele samaväärselt oluline, et Ida-Virumaa väikeettevõtjad tootearenduse kaasabil oma tooteid ja teenuseid arendaksid ja seeläbi rahvusvaheliselt konkurentsivõimelisemaks muutuksid ning seega Ida-Virumaa majandust mitmekesistaksid. Seepärast ei ole asjakohane hinnata suuremahulisi teadmusmahuka piloottaristu loomist sisaldavaid projekte ühes ja samas taotlusvoorus koos tootearenduse projektidega.

Lisaks tuleb silmas pidada, et suuremahuliste projektide ettevalmistamine on ajamahukas, kuna enne on vaja hankida projekterimis- ja kasutuslubasid, mistõttu ei pruugi kõigi projektide ettevalmistamine jõuda valmis kindlaks taotlusvooruks. Seepärast võimaldatakse määrusega korraldada nii jooksvat kui ka voorupõhist taotlemist. Enne vastava taotlusvooru avamist kehtestab rakendusüksus voorust toetatavate tegevuste, vooru toetuse eelarve, vooru kestuse ning voorus taotletava toetuse miinimum- ja maksimumsumma. Ühtlasi tuleb rakendusüksusel kõik loetletud tingimused enne taotlusvooru avamist kooskõlastada rakendusasutusega.

**Eelnõu §-ides 14 ja 15** kehtestatakse eelnõustamise tingimused.

Eelnõuga nähakse ette, et taotleja peab enne taotluse esitamist läbima eelnõustamise. Eelnõustamine muudab toetuse taotlemise lihtsamaks ja toob kaasa väiksema halduskoormuse nii ettevõtjale kui ka Ettevõtjuse ja Innovatsiooni Sihtasutusele. Selle eesmärk on aidata taotlejal projekt taotlemiseks ette valmistada.

Eelnõustamise käigus:

- a) tutvustatakse toetuse saamise aluseid;
- b) juhatakse tähelepanu projekti võimalikele tehnilistele ja sisulistele puudustele;
- c) antakse soovitusi ja tehakse ettepanekuid puuduste kõrvaldamiseks;
- d) vaadatakse, kas plaanitavad tegevused on teostatavad ja tulemused saavutatavad.

Rõhutame, et eelnõustamine ei tähenda taotlejale hinnangu, vaid soovitude andmist. Eelnõustamise läbimine *per se* ei anna taotlejale eelist projektide hindamisel ning selle käigus antud seisukohad ja arvamused ei ole rakendusüksusele hilisemas menetluses siduvad. Rakendusüksus annab projektiplaanile heakskiidu, kui projektiplaan vastab § 4 lõikes 1 nimetatud eesmärgile ja panustab vähemalt ühe § 4 lõikes 4 nimetatud tulemuse saavutamisse.

Eelnõu §-is 15 nähakse ette nõuded eelnõustamiseks esitatavale projektiplaanile ja sellega koos esitatavatele dokumentidele. Punkti 8 kohaselt tuleb eelnõustamise raames esitada ka kliimakindluse tagamist ja põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ vastavust tõendavad dokumendid või hinnang selle kohta, kuidas on plaanitav projekt kooskõlas antud nõuetega koos ülevaatega, millises etapis ja millise tähtajaga toimub tõendava dokumentatsiooni ettevalmistamine.

Eelhinnangu andmisel võib Ettevõtjuse ja Innovatsiooni Sihtasutus kaasata eksperte, kes annavad projektile ja selle käigus arendatavale tehnoloogiale sisulise hinnangu, kas see sobib meetme tingimustega ja on ettevalmistuse tasemelt valmis toetust taotlema või on tarvis projekti enne taotlemist veel edasi arendada. Ekspertid annavad ka nõu ka selle kohta.

## **5. peatükk**

### **Taotluste menetlemine**

Peatükis sõnastatakse taotluse menetlemise üldpõhimõtted ja etapid, milleks on taotleja, partneri ja taotluse nõuetele vastavaks tunnistamine, taotluste hindamine, taotluste rahuldamine, taotluste rahuldamata jätmine, taotluste osaline või kõrvaltingimustega rahuldamine.

**Eelnõu §-s 16** sätestatakse taotluste menetlemise tähtajad. Taotluse menetlemise tähtaeg on voorulise taotlemise korral 60 tööpäeva taotlusvooru sulgumisest ja jooksva taotlemise korral 60 tööpäeva taotluse esitamisest.

Lõike 4 kohaselt teeb rakendusüksus taotluse rahuldamata jätmise otsuse taotlust sisuliselt hindamata, kui taotleja ei ole puudusi rakendusüksuse poolt määratud tähtaja jooksul kõrvaldanud.

**Eelnõu §-s 17** sätestatakse taotleja, partneri ja taotluse nõuetele vastavaks tunnistamise tingimused. Lõikes 4 nähakse ette, et rakendusüksus hindab taotluse menetluse käigus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ ning kliimakindluse hinnangute ja esitatud dokumentide vastavust § 12 lõigetes 3 ja 4 esitatud suunistele, kaasates selleks vajaduse korral eksperte.

**Eelnõu §-s 18** määratakse taotluse hindamiseks moodustatava hindamiskomisjoni ja hindamisprotsessi ekspertide kaasamise põhimõtted.

Eelnõu § 18 lõigete 1 ja 3 kohaselt moodustab rakendusüksus taotluste hindamiseks hindamiskomisjoni, kooskõlastades selle koosseisu enne kirjalikult rakendusasutusega. Hindamiskomisjoni koosseis tehakse avalikuks rakendusüksuse veebilehel hiljemalt taotluste vastuvõtmise alustamise päeval.

Hindamiskomisjoni liikmed ja eksperdid peavad kinnitama oma erapooletust ja sõltumatust hinnatavatest projektidest, taotlejatest ja partneritest. See tähendab, et hindamiskomisjoni liikmed ja eksperdid, kes on seotud projekti, taotleja või partneriga, ei osale vastava projekti hindamisel. Lisaks ei osale projekti hindamisel hindamiskomisjoni liikmed ja eksperdid, kellel on projektis elluviidava tegevusega seotud ärihuvid.

Hindamiskomisjoni ülesanded on:

- 1) teha ettepanekuid projektide rahastamiseks, osaliseks või kõrvaltingimustega rahastamiseks või rahastamata jätmiseks;
- 2) analüüsida projektide edukust ja kvaliteeti ning teha põhjendatud juhtudel rakendusüksusele ettepanekuid projektide eesmärkide, tegevuskava, eelarve muutmiseks või lisatingimuste seadmiseks.

Lõige 2 näeb ette, et rakendusüksus kaasab taotluste hindamisse eksperte.

Määrusega rahastatakse ettevõtjate projekte, millega viiakse ellu ettevõtjate arendustegevust, tegevust, mis on eri valdkondades erinev ja mida varem sellisel kujul tehtud pole. Seega kaasatakse hindamisprotsessi ka valdkondlik eksperditeadmine. Enne hindamiskomisjoni hindab iga taotlust kaks valdkonna eksperti eraldi. Kui nende arvamus hinnete poolest oluliselt erineb, kaasab rakendusüksus lisaeksperte.

**Eelnõu §-s 19** nähakse ette projektide valikukriteeriumid ja -metoodika, mille kujundamisel on lähtunud rakenduskava seirekomisjonis kinnitatud üldistest valikukriteeriumitest ja -metoodikast.

**Tabel 4.** Rakendusuuringu tootearenduse või teadmumahuka piloottaristu projekti valikukriteeriumid

<b>Valikukriteeriumid</b>	<b>Osakaal koondhindest</b>
<b>1. Projekti kooskõla valdkondlike arengukavadega, mõju rakenduskava erieesmärgi ja meetme eesmärkide saavutamisele,</b> mille raames hinnatakse projekti kooskõla valdkondlike arengukavadega, mõju rakenduskava erieesmärgi ja meetme eesmärkide saavutamisele, projekti mõju Ida-Viru maakonna majanduse mitmekesistamisele ja maakonna teadmumahukate töökohtade loomisele, projekti mõju Ida-Viru maakonna ettevõtjate TA-tegevuse kulutuste kasvule, projekti mõju Ida-Viru maakonna TA-tegevusega tegelevate ettevõtjate kasvule, projekti mõju Ida-Viru maakonna ettevõtjate rahvusvaheliselt konkurentsivõimeliste uute või oluliselt muudetud tehnoloogiate, protsesside, toodete ja teenuste arvu suurenemisele.	<b>25%</b>
<b>2. Projekti majanduslik põhjendatus ja taotleja suutlikkus projekti tulemusi meetme eesmärkide täitmiseks rakendada,</b> mille raames hinnatakse projekti majanduslikku vajalikkust ja põhjendatust taotlejale ja partneritele, projekti elluviimisega kaasnevat majanduslikku tulu, taotleja ärimudeli muutust ja sellega kaasnevat majanduslikku tulu tulevikus, äriplaani asjakohasust, taotleja ja partnerite suutlikkust äriplaani ellu viia ja projekti tulemusi äriliselt rakendada ning taotleja suutlikkust rahastada projekti tulemuste rakendamist.	<b>35%</b>
<b>3. Projekti tehnoloogiline põhjendatus, taotleja suutlikkus projekti tehnoloogiliselt ellu viia,</b> mille raames hinnatakse toote, teenuse, tehnoloogia või protsessi uuenduslikkust ja tehnoloogilisi eeliseid, võrreldes samaväärsete toodetega, arendusplaani tehnoloogilist taset koos elluviidavate tegevuste kirjelduse ja ajakava asjakohasusega, projekti läbiviimise metoodikat ja teostatavust, uuringumeeskonna rakendusuuringute ja tootearenduse elluviimise teadmisi, oskusi ja varasemaid kogemusi, projekti elluviimiseks vajaliku taristu olemasolu.	<b>30%</b>
<b>4. Projekti kuluefektiivsus,</b> mille raames hinnatakse projekti eelarve põhjendatust ja kuluefektiivsust ning taotleja suutlikkust projektile järgnevate püsikulude rahastamiseks.	<b>5%</b>
<b>5. Projekti kooskõla Eesti pikaajalise arengustrateegia aluspõhimõtete ja sihtidega,</b> mille raames hinnatakse kuidas projekt aitab kaasa strateegia „Eesti 2035” aluspõhimõtete ja sihtidega seotud horisontaalsete põhimõtete eesmärkide saavutamisele, panustades seeläbi vastavasse strateegia „Eesti 2035” näitajasse.	<b>5%</b>

## **Projekti mõju strateegia „Eesti 2035” aluspõhimõtete hoidmisele ja sihtide saavutamisele hindamine**

Projekti mõju strateegia „Eesti 2035” aluspõhimõtete hoidmisele ja sihtide saavutamisele hindamine on välja töötatud kooskõlas Riigi Tugiteenuste Keskuse välja toodud põhimõtetega.

Taotleja toob taotluses välja, millisesse strateegia „Eesti 2035” sihi saavutamisesse ja kuidas projekt panustab. Taotluses esitatud info järgi hinnatakse projekti mõju § 4 lõikes 6 loetletud strateegia „Eesti 2035” iga sihi kohta eraldi. Projektijärgselt hindab toetuse saaja projekti panust nimetatud näitajate saavutamisesse lõpparuandes. Lõpparuandes analüüsib toetuse saaja, kas ja kuidas ellu viidud tegevused, võrrelduna projekti taotluses esitatuga, panustasid strateegia „Eesti 2035” sihi saavutamisesse.

Regionaalarengu, kliima ja keskkonnanohiu ning võrdsete võimaluste valdkondadesse panustamist hinnatakse järgmiste mõõdikutega.

### Regionaalne areng

1) väljaspool Harjumaad loodud SKT elaniku kohta EL 27 keskmisest.

### Kliima ja keskkonnanohid

- 1) ressursitootlikkus;
- 2) kasvuhoonegaaside netoheide CO<sub>2</sub> ekvivalenttonnides.

### Võrdsed võimalused

- 1) soolise võrdõiguslikkuse indeks;
- 2) hoolivuse ja koostöömeelsuse mõõdik;
- 3) ligipääsetavuse näitaja.

Projekt võib panustada eeltoodud valdkondadesse otseselt või kaudselt. Kuna määrusega toetatakse TA-tegevusi, siis kaudne panus võib-olla väga oluline, samas numbriliste näitajatega mittemõõdetav või ilmnedas alles pärast projekt jätkutegevuste elluviimist. Samas, kui eeldust loovaid TA-tegevusi läbi ei viidaks, jääksid ka jätkutegevused teostamata ja seeläbi ka positiivsed muutused toodu valdkondades saavutamata.

Lõikega 4 nähakse ette, et taotlusi hinnatakse lõikes 1 nimetatud valikukriteeriumite alusel skaalal 0 kuni 4 punkti.

Hindamisprotsess on kahe-etapiline. Projektide hindamisel saadud hinnetele on seatud alumine lävend, millest madalama hinde saanud projekt hindamise järgmisse etappi edasi ei liigu. Eelnõu kohaselt teeb Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus taotluse rahuldamata jätmise otsuse hindamiskomisjoni kaasamata, kui hindamisse kaasatud ekspertide vähemalt ühe tabelis 4 nimetatud esimese, kolmanda ja neljanda valikukriteeriumi **kaalutud keskmine hinne on alla 2,00 punkti** või teise valikukriteeriumi **kaalutud keskmine hinne on alla 2,50**. Sarnaselt ekspertide hindamisetapile rakendatakse hinnete alumist lävendit ka hindamiskomisjoni töös. Kui vähemalt ühe tabelis 4 esimese, kolmanda ja neljanda valikukriteeriumi hinne on alla 2,00 punkti või teise valikukriteerium **kaalutud keskmine hinne on alla 2,50 punkti**, teeb hindamiskomisjon rakendusüksusele ettepaneku jätta taotlus rahuldamata.

Jooksva taotlemise korral on eelnimetatud lävendi ületanud projektid saanud hindamiskomisjonilt heakskiidu, et projekt vastab määruse tingimuste ja nende rahastamine aitab saavutada määruse eesmärke.

Voorulise taotlemise puhul reastab rakendusüksus taotlused lõpliku paremusjärjestuse saamiseks hindamiskomisjonis saadud koondhindnete põhjal alates suurima koondhinde saanud taotlusest. Võrdse koondhinde saanud taotluste korral asub pingereas ülalpool väiksema taotletava toetussummaga projekt. Projekti rahastamine sõltub voo eelarvest ja projekti kohast pingereas.

Hindamise täpne käik ehk protseduur, mis on kooskõlas hindamiskriteeriumitega, nähakse ette valikumetoodikaga. Enne taotlusvoo avamist kooskõlastab rakendusüksus valikumetoodika rakendusasutusega ja teeb valikumetoodika kättesaadavaks oma veebilehel, et see oleks ühetaolisel moel kättesaadav kõikidele potentsiaalsetele taotlejatele. Lisaks saadab rakendusasutus valikumetoodika arvamuse avaldamiseks nendele rakendusasutusele, kes nõustavad riigi pikaajalises arengustrateegias kinnitatud strateegilistesse sihtidesse ja aluspõhimõtetele panustamist vastavalt oma vastutusvaldkonnale.

Hindamisega seotud info, sealhulgas hindamismetoodika avalikustamine:

- aitab ettevõtjatel ette valmistada projekte, sealhulgas ajaliselt kavandada tegevuskava;
- leida TA-tegevuste elluviimiseks partnerid;
- tagab läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise kõikidele taotlejatele.

**Eelnõu §-s 20** sätestatakse taotluste rahuldamise tingimused ja kord.

Lõikega 1 sätestatakse, et taotlus rahuldatakse täielikult, osaliselt või kõrvaltingimusega.

Lõige 2 toob esile, et voorulise taotlemise korral rahuldatakse taotlused vastavalt pingereale.

**Eelnõu §-s 21** on esitatud taotluste rahuldamata jätmise tingimused ja kord. Taotlus jäetakse rahuldamata ühendmääruse § 8 lõigetes 2 ja 3 nimetatud juhtudel.

Lisaks ülalnimetatud sätetele võib rakendusüksus jätta taotluse rahuldamata, kui taotluses esitatud ja taotluse menetlemisel kogutud teavet kogumis hinnates ilmneb, et projekti eesmärgid on saavutatavad toetuseta.

Lõikes 3 tuuakse esile teave, mis taotluse rahuldamata otsuses sätestatakse.

**Eelnõu §-s 22** sätestatakse, kuidas toimub taotluste osaline või kõrvaltingimusega rahuldamine.

Taotluse võib rahuldada osaliselt või kõrvaltingimusega vastavalt ühendmääruse § 9 lõigetele 1–3.

Taotluse kõrvaltingimusega rahuldamine võib tähendada ka projekti etapiviisilist rahastamist. Sellisel juhul tuuakse taotluse rahuldamise otsuses välja toetuse etapid ja tingimused, millal loetakse etapp ja selle eesmärgid täidetuks, et toetuse saaja saaks alustada järgmise etappi tegevusi.

Lõike 1 kohaselt peab taotleja olema nõus rakendusüksuse poolt taotlusele tehtud muudatusettepanekutega, vastasel juhul teeb rakendusüksus taotluse rahuldamata jätmise otsuse.

Kui rakendusüksus teeb taotluse rahuldamise otsuse kõrvaltingimusega, hakatakse toetuse väljamakseid tegema pärast kõrvaltingimuse täitmist, saades selleks rakendusüksuselt kinnituse.

## **6. peatükk**

### **Taotluse rahuldamise otsuse muutmine ja kehtetuks tunnistamine**

Peatükis tuuakse välja, kuidas taotluse rahuldamise otsust muudetakse või tunnistatakse kehtetuks.

**Eelnõu §-s 23** sätestatakse, kuidas toimub taotluste rahuldamise otsuse muutmine.

Taotluse rahuldamise otsust muudetakse rakendusüksuse algatusel või toetuse saaja sellekohase kirjaliku avalduse alusel ühendmääruse §-des 12 ja 13 sätestatud tingimustel ja korras. Eelnõuga sätestatakse, et kui muutuvad ühendmääruse § 12 lõike 2 punktides 1–3 ja nende alusel taotluse rahuldamise otsuses esitatud asjaolud, näiteks muudetakse toetatavat tegevust või selle ulatust või jäetakse tegevus ära või lisatakse mõni tegevus, kontrollib rakendusüksus enne nende muudatuste tegemist nende vajadust ja asjakohasust. Vajaduse korral kaasatakse selleks ka eksperdid või hindamiskomisjon, kes projekti valikukriteeriumite järgi hindavad muudatuste mõju, andes hinnangu, kas projekti eesmärgid ja plaanitud mõju pärast muudatuste tegemist saavutatakse. Toetuse summat saab suurendada määruse § 9 lõikes 11 sätestatud tingimustel ja korras – need on kehtestatud ühendmääruse § 13 järgi.

Lõike 4 kohaselt otsustab rakendusüksus taotluse rahuldamise otsuse muutmise 30 tööpäeva jooksul pärast sellekohase avalduse saamist ja võib lõike 4 alusel lubada muutmist ka tagasiulatuvalt, kui see aitab kaasa projekti tulemuste saavutamisele ja muudatus on põhjendatud.

Lõige 6 täpsustab, et rakendusüksusel on õigus keelduda taotluse rahuldamise otsuse muutmise, kui soovitatav muudatus seab kahtluse alla projekti oodatavate tulemuste saavutamise või projekti tegevuste lõpetamise projekti abikõlblikkuse perioodil.

## **7. peatükk**

### **Toetuse saaja, partneri ja rakendusüksuse õigused ja kohustused**

Peatükis nähakse ette toetuse saaja, partneri ja rakendusüksuse õigused ja kohustused.

**Eelnõu § 24** sätestab toetuse saaja ja partneri õigused ja kohustused.

Toetuse saaja ja partner peavad järgima ühendmääruses ette nähtud kohustusi.

Lõike 3 kohaselt peab VKEst toetuse saaja lisaks tagama, et materiaalse vara asendamisel enne kolme aasta möödumist projekti abikõlblikkuse perioodi lõppemisest sama funktsiooni täitva varaga, kui materiaalne vara on purunenud või aegunud, säilib ettevõttes majandustegevus vahetatud vara abil vähemalt kolm aastat projekti abikõlblikkuse perioodi lõppemisest.

Suurettevõtjast toetuse saajale kohaldub käesoleva sätte rakendamisel viie aasta pikkune periood.

Lisaks peab toetuse saaja järgima teavitamiskohustust, mille alusel on toetuse saaja kohustatud täitma teavitamisnõudeid vastavalt Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruses nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ sätestatud nõuetele.“

Lõikega 4 seatakse toetuse saajale, kes viib toetuse abil ellu IPCEI projekti, kohustus tagada, et ta ei ületa eri rahastusallikatest toetuste kombineerimise tulemusena IPCEI projektile Euroopa Komisjonil poolt riigiabilo<sup>16</sup> alusel lubatud riigiabi maksimumsummat. Eelnõu punktiga seatakse IPCEI riigiabi saavale ettevõtjale kohustus tagada, et eri finantsallikate kombineerimisel ei ületaks saadud abi riigiabi loas sätestatud summat.

**Eelnõu §-s 25** loetletakse rakendusüksuse tavapärased õigused ja kohustused. Muu hulgas seatakse üldise grupierandi määruse artikli 12 järgi kohustus säilitada dokumendid kümme aastat alates kuupäevast, mil sihtotstarbeline üksikabi anti või mil abikava kohaselt anti viimane abi.

## **8. peatükk**

### **Aruannete esitamine**

Peatükis kehtestaks toetusega seotud aruannete esitamise ja toetuse maksmise tingimused.

**Eelnõu §-s 26** on sätestatud aruandlust puudutavad toimingud ning nõuded.

Lõige 1 näeb ette, et toetuse saaja esitab projekti vahe- ja lõpparuanded rakendusüksusele e-toetuse keskkonna kaudu. Vahe- ja lõpparuande esitamise kuupäevad ja vahearuarande esitamise periood sätestatakse taotluste rahuldamise otsuses. Juhul kui vahearuarande ja lõpparuande esitamise vahe on vähem kui kuus kuud või projekti kestus on lühem kui kuus kuud, esitatakse vaid projekti lõpparuanne.

Lõigete 2 ja 3 kohaselt peab vahearuaranne sisaldama ellu viidud tegevuste kirjeldust, võrrelduna projekti taotlusega, koos saavutatud tulemustega, ning lõpparuanne peab sisaldama kogu projekti peamiste tegevuste kirjeldust ja teavet projekti väljundite ja tulemuste saavutamise kohta, muu hulgas sisaldama informatsiooni § 7 lõike 1 punktis 5 esitatud tegevuse vastavuse „ei kahjusta oluliselt“ põhimõtetele, teavet § 7 lõike 1 punktis 5 esitatud tegevuse, mille kestus on vähemalt viis aastat, tulemuste kohta kliimakindluse tagamisel, informatsiooni intellektuaalomandi kasutamise, patenditaotluste ja publikatsioonide kohta.

Vahe- ja lõpparuandele hinnangu andmiseks võib rakendusüksus kaasata hindamiskomisjoni või eksperte.

Lõike 5 kohaselt rakendusüksus, kas kinnitab või lükkab vahe- või lõpparuande tagasi 30 tööpäeva jooksul alates selle registreerimisest.

Lõikega 6 nähakse ette, et rakendusüksusel või rakendusasutusel on õigus nõuda toetuse saajalt järelaruande esitamist kuni viie aasta jooksul pärast viimase väljamakse tegemisest.

---

<sup>16</sup> IPCEI riigiabi loas näeb Euroopa Komisjon ette tingimused, millega liikmeriik tohib IPCEI projekte rahastada. Samas võib IPCEI projekte rahastada erinevate finants- ja toetusskeemidega.

Järeларуande eesmärk on korjata teavet, et hinnata toetusmeetme laiemat ja pikemajalist mõju. Järeларуande vormi, küsimused valmistab ette rakendusüksus. Järeларуannetega kogutud teabe analüüsimise tulemusi kasutatakse uute toetusmeetmete väljatöötamisel.

## **9. peatükk**

### **Toetuse maksmise tingimused**

Peatükis sätestatakse toetuse maksmise tingimused.

**Eelnõu §-s 27** on toodud toetuse maksmise tingimused.

Eelnõu sätestab, et toetust makstakse ühendmääruse § 27 lõigete 1 ja 2 alusel. Toetus makstakse toetuse saajale tegelike kulude alusel. Toetuse maksmise eeldusteks on projekti tegevuste elluviimine, abikõlblike kulude tegemine ning rakendusüksuse nõudmisel vastava aruandeperioodi vahearuanne või lõpparuande esitamine ja nende kinnitamine rakendusüksuse poolt. Kuna toetuse andmisel antakse ettevõtjale riigiabi või riigiabi koos vähese tähtsusega abiga, siis vastavalt kehtivale korrale ei saa toetuse väljamaksmisel kasutada lihtsustatud kulude menetlust.

Lisaks nähakse ka ette võimalus maksta toetus välja otse arve väljastajale, kui toetuse saaja on sellist soovi avaldanud ja arve väljastaja on kinnitanud, et on sellest teadlik. Rakendusüksuse õigus teha makse otse arve väljastajale ei tähenda toetuse saaja kohustuste üleminekut rakendusüksusele ega seda, et toetuse saaja on toetuse väljamaksmisnõude loovutanud arve väljastajale. Kulu maksmise nõue loetakse toetuse saaja või partneri poolt täidetuks, kui rakendusüksus on makse teinud. Rakendusüksus teeb need maksed tingimusel, et rakendusüksusel on maksetaotlus võimalik menetleda arvel märgitud maksetähtajaks.

Lõikes 3 sätestatakse, et läbipaistvuse suurendamiseks ja menetluse, sealhulgas järelkontrolli lihtsustamiseks tasutakse kõik abikõlblikud kulud pangapälekandega. See nõue ei kehti § 7 lg 2 punktis 3 nimetatud seadmete kasutuskulu kohta. Teadus- ja arendusabi andmisel lähtutakse TA-tegevuse elluviimiseks tarvilike seadmete abikõlblike kulude arvestamisel üldise grupierandi määruses sätestatud tingimustest ja raamatupidamise heast tavast.

Lõike 5 kohaselt esitab toetuse saaja maksetaotluse koos nõutud dokumentide ja tõenditega rakendusüksusele mitte tihedamini kui kord kvartalis.

Arvestades rakendusüksuse kogemusi ja soovi vähendada aruannete koostamise ja kontrollimisega seotud halduskoormust ettevõtjale ja rakendusüksusele, seatakse kuludokumendi abikõlblike kulude summa alampiir – kuludokumendi abikõlblike kulude summa ilma käibemaksuta peab olema vähemalt 100 eurot. Valitud alampiir lähtub rakendusüksuse eelnevast kogemusest sarnaste tegevuste elluviimise rahastamisel ja kuludokumentide menetlemisel.

## **10. peatükk**

### **Finantskorrektsioonid ja vaided**

Peatükk toob välja finantskorrektsioonide tegemise, toetuse tagastamise ja vaide menetlemise tingimused.

**Eelnõu § 28** kohaselt tehakse finantskorrektsiooni otsus ja tagastatakse toetus vastavalt ÜSS2021\_2027 § 28–30 ja ühendmääruse 34–38 sätestatule.

**Eelnõu § 29** sätestab vaide esitamise korra.

### 3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega. Eelnõu koostamisel on arvestatud

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. a määrusega (EL) nr 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (edaspidi *ühissätete määrus*).
- Eelnõu arvestab Euroopa parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1056, millega luuakse Õiglase Ülemineku Fond.
- Lisaks on eelnõu kooskõlas §-s 1 loetletud VTA määrusega, üldise grupierandi määrusega, TAI raamistikuga ja IPCEI teatisega.

### 4. Eelnõu mõjud

Eelnõuga rahastatavad tegevused on suunatud Ida-Virumaa väljumisele fossiilsete kütuste kasutamisel põhinevast majandusmudelist ja majanduse mitmekesistamisele, et aidata Ida-Viru maakonnal võrreldes teiste Eesti piirkondadega saavutada arenguhüpe. Seega on eelnõu mõju regionaalne.

Regionaalarengu seisukohalt on põhiprobleem, et Eesti ettevõtjad paiknevad piirkonniti ebaühtlaselt. Aastal 2022 tegutses Eesti Statistikaameti andmetel Eestis 148 600 ettevõtjat, neist Tallinnas ja Harjumaal 86 000 ettevõtjat, Tartumaal 15 000, Pärnumaal 8700 Ida-Virumaal 6600 ettevõtjat. Seega, suurima piirkonna ettevõtjate arv on pea kuus korda suurem kui suuruselt järgmise piirkonna ettevõtjate arv.

Peale ettevõtjate piirkondlikult ebaühtlase jagunemise erineb piirkonniti ka ettevõtjate konkurentsivõime. Järgmine analüüs ei ole ammendav, kuna puuduvad andmed mikroettevõtete kui selles piirkonnas peamise ettevõtlusvormi kohta. Analüüsis on kasutatud NUTS-liigitust.

Ettevõtjate loodav lisandväärtus ühe hõivatu kohta on oluliselt suurem suurte linnadega piirkondades, ulatudes 2020. a seisuga Harjumaal 102%-ni Euroopa Liidu keskmisest. Seevastu aga on ettevõtjate loodav lisandväärtus ühe hõivatu kohta Lääne-, Kirde- ja Kesk-Eesti piirkondades 51–56% EL-i keskmisest, olles viies maakonnas alla 50% (väikseim Saaremaal – 45%). Endiselt liiguvad kõige kiiremas tempos ELi keskmisele lähemale Põhja- ja Lõuna-Eesti. Ülejäänud NUTS3 piirkondade<sup>17</sup> lähenemine on aastatel 2018–2020 olnud aeglasem ega ole olnud järjepidev, Kirde-Eesti näitaja on ELi keskmisest kaugenenud koguni 5% võrra. Erandiks on siiski mitu maakonda, mille SKT ühe hõivatu kohta on lähenenud ELi keskmisele kiiremas tempos, nt nii Põlva, Võru kui ka Viljandi maakond on kahe aastaga lähenenud ELi keskmisele enam kui 7%.

Statistikaameti andmetele toetudes selgub, et piirkondlikud erinevused ettevõtjate töövõljakuses ühe hõivatu kohta lisandväärtuse alusel vähenevad. Kui aastal 2017 oli Tallinna ja Harjumaal ettevõtjate töövõljakus ühe hõivatu kohta lisandväärtuse alusel 32 200 eurot, siis aastaks 2020

---

<sup>17</sup> Euroopa Liit on kehtestanud [ühise statistiliste territoriaalüksuste liigituse \(NUTS\)](#) ehk [NUTS-liigituse](#), et võimaldada ühtlustatud piirkondliku statistika kogumist, väljatöötamist ja avaldamist ELis. Iga liikmesriigi puhul kasutatakse piirkondlike alajaotuste kolmetasandilist hierarhiat, mille aluseks on rahvaarvu alam- ja ülempiir. NUTS-liigituse kohaselt tähistab NUTS3 väikesi piirkondi erimääratlusteks (vt [komisjoni määruse \(EÜ\) nr 105/2007 lisasid](#)).

oli see kasvanud 37 800 euron. Samas kasvasid Põlvamaal, Raplamaal, Valgamaal vastavad näitajad aastate 2017 ja 2020 võrdluses märkimisväärselt kiiremini:

- Põlvamaa (2017 – 23 900 eurot, 2020 – 31 600 eurot);
- Raplamaa (2017 – 26 700 eurot, 2020 – 36 400 eurot);
- Valgamaa (2017 – 27 500 eurot, 2020 – 34 800 eurot).

Ent Ida-Virumaa vastavad näitajad, mis 2017. aastal ületasid Tallinna ja Harjumaa näitajaid, on langenud, jäädes praegu Tallinna ja Harjumaa näitajatele alla – Ida-Viru (2017 – 34 900 eurot, 2020 – 37 300 eurot).

Kuna tavapäraselt on energeetikasektoris loodav lisandväärtus muude sektoritega võrreldes keskmisest suurem, vähenevad need näitajad veelgi energeetikasektori kui Ida-Virumaa peamise ettevõtlussektori taandumisega, kui lõpetatakse elektri- ja soojusenergia tootmiseks põlevkivi kasutamine. Arvestades, et see omakorda vähendab Ida-Viru piirkonna konkurentsivõimet, on põhjendatud suunata nii ÕÜF-i investeeringute üldisemalt kui ka ettevõtjate uute kõrgtehnoloogiliste toodete, teenuste väljatöötamise ja tootmisesse juurutamise investeeringud Ida-Virumaale.

Ühissätete määruse artiklis 9 nimetatud horisontaalsetest põhimõtetest lähtuvalt peavad toetatavad tegevused olema kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste hartas nimetatud põhiõigustega ja puuetega inimeste konventsiooni väärtustega. Vastav analüüs on seletuskirjale lisatud (lisa 1).

Tulenevalt ühissätete määruse artikli 73 punktist 2 ja artikli 74 punktist 1, on toetuskeemi rakendamise kohta koostatud riskide hindamise analüüs (lisa 2).

Eelnõu on töötatud välja kooskõlas ÕÜFi eesmärkide ja tingimustega ning sellel on positiivne mõju:

1) **keskkonnasäästlike investeeringute soodustamine** – kõik ÕÜFist toetatavad tegevused peavad olema kooskõlas Euroopa Liidus keskselt kehtestatud keskkonnasäästlikkuse põhimõtetega, mistõttu on eelnõu rakendamise mõju kliimale vähemalt neutraalne. Suurettevõtete puhul on oluline, et projektid panustavad nii käesoleva kui ÕÜFi määruse kohaselt 2050. a kliimaeesmärkide saavutamisse. Eelnõuga töötatakse välja ja teadmumahu pilootaristute loomisega rakendatakse uusi ja keskkonnahoidlike tooteid, teenuseid ja tehnoloogiaid, aidates vähendada põlevkivisektori mõju Ida-Virumaale;

2) **Ida-Virumaa kui õiglase ülemineku keskmes oleva piirkonna majandusarengu toetamine** – eelnõuga toetatakse laia TA-tegevuste amplituuda, alates eeluuringutest kuni teadmumahu pilootaristu loomiseni. Sihtgrupp hõlmab nii Ida-Virumaal juba tegutsevaid väikeettevõtteid kui ka potentsiaalseid Ida-Virumaale suurettevõtetest investeerijaid. Seega võimaldab toetus mitmekesistada Ida-Virumaa piirkonna majandust, luues võimalusi toota ja pakkuda Ida-Virumaal nii tehnoloogiliselt lihtsamaid kui ka kõrgtehnoloogilisi uusi tooteid ja teenuseid. Tehnoloogiliselt keerukamate uute toodete ja teenuste pakkumine vajab uute keskmisest kõrgema palgaga töökohtade loomist ja soodustab seda. Euroopa Komisjonile õiglase ülemineku kava raames esitatu kohaselt luuakse eelnõu toel eeldatavalt 75 uut töökohta ning töötatakse välja vähemalt üheksa uut toodet, teenust või tehnoloogiat;

3) **Ida-Virumaa tööturu arengu toetamine** – investeeringute elluviimise toetamine võimaldab luua piirkonnas uusi töökohti. Loodavad töökohad on seotud peamiselt insenertehniliste tegevuste elluviimisega, pakkudes seega just praegu uusi võimalusi põlevkivisektori kõrgelt kvalifitseeritud tööjõule, kes loovad suuremat lisandväärtust.

4) **Ida-Virumaa ettevõtetes võrdsuspõhimõtete rakendamine ja mittediskrimineerimine** – rahastatavate projektide valikul eelistatakse neid Ida-Virumaa ettevõtjate projekte, mis aitavad

rakendada võrdsuspõhimõtteid, sealhulgas aitavad vähendada soolist palgalõhet. Taotleja kirjeldab taotluses, kas ja mil moel aitab projekti rahastamine kaasa soolise võrdõiguslikkuse indeksi kasvu või hoolivuse ja/või koostöömeelsuse mõõdiku alusel paremate tulemuste saavutamisesse. Hindamisel antakse kõrgem hinne projektidele, millega panustatakse soolise võrdõiguslikkuse indeksi kasvu ja/või koostöömeelsuse mõõdiku alusel paremate tulemuste saavutamisesse. Mõlema mõju ilmnmisel on projekti hinne kõrgem.

**5) Ida-Virumaa ettevõtetes ja Ida-Virumaa ettevõtete toodetes, teenustes ligipääsetavuse põhimõtete rakendamine** – lisaks suunatakse eelnõuga ettevõtjaid ellu viima arendustegevusi, mis aitavad parandada ligipääsetavust. Ligipääsetavust saab suurenda nii arendustöö tulemusel valmivate uute toode ja teenuste kui ka ligipääsetavuse põhimõtteid arvestava teadmumahuksa pilootaristu loomisel. Projekti panust ligipääsetavuse põhimõtete rakendamisse hinnatakse ligipääsetavuse näitajaga. Taotleja kirjeldab taotluses, kas ja mil määral aitab projekt kaasa ligipääsetavuse põhimõtete rakendamisesse toetatavate tegevuste, sealhulgas toetusega väljaarendatavates toodetes või teenustes või teadmumahuksa pilootaristus. Hindamisel antakse kõrgem hinne projektidele, millega edendatakse ligipääsetavust.

## 5. Horisontaalsete põhimõtete vahel vaheliste seoste analüüs

„Eesti 2035“ siht	Horisontaalsed põhimõtted
Eesti majandus on uuendusmeelne ja teaduspõhine	<b>Võrdsed võimalused (sh diskrimineerimise vältimine)</b>
	Toetusmeede ei ole otseselt suunatud võrdsete võimaluste loomiseks ja seega puudub meetme tasandil otsene seos. Samas rahastatavate projektide valikul koos teiste strateegia „Eesti 2035“ näitajatega eelistatakse neid Ida-Virumaa ettevõtjate projekte, mis aitavad rakendada võrdsuspõhimõtteid, sealhulgas aitavad vähendada soolist palgalõhet. Taotleja kirjeldab taotluses, kas ja mil moel aitab projekti rahastamine kaasa soolise võrdõiguslikkuse indeksi kasvu või hoolivuse ja/või koostöömeelsuse mõõdiku alusel paremate tulemuste saavutamisesse. Hindamisel antakse kõrgem hinne projektidele, millega panustatakse soolise võrdõiguslikkuse indeksi kasvu ja/või koostöömeelsuse mõõdiku alusel paremate tulemuste saavutamisesse. Mõlema mõju ilmnmisel on projekti hinne kõrgem.
	Panus strateegia „Eesti 2035“ näitajasse: hoolivuse ja koostöömeele mõõdik.
	<b>Sooline võrdõiguslikkus</b>
	Toetusmeetmel mõju soolise võrdõiguslikkuse tagamisele on kaudne. Toetusmeetmega rahastatakse ettevõtjate tehnoloogia arendustööd, mille viivad ellu TA ja insener-tehnilised töötajad. Naiste osakaal insener-tehnilistel töökohtadel on kasin. See lähtub juba sellest, et naised ei lähe õppima ja ei omanda insener-tehnilisi erialasid, mis on eeldus vastavatel ametikohtadel töötamiseks. Koos muude strateegia „Eesti 2035“ näitajatega, eelistatakse projektide valikul neid projekte, kus ka naised osalevad TA ja insener-tehniliste tegevuste elluviimisel.
Panus „Eesti 2035“ näitajasse: soolise võrdõiguslikkuse indeks.	
	<b>Ligipääsetavus</b>

Eelnõuga suunatakse ettevõtjaid ellu viima arendustegevusi, mis aitavad parandada ligipääsetavust. Ligipääsetavust saab suurenda nii arendustöö tulemusel valmivate uute toode ja teenuste kui ka ligipääsetavuse põhimõtteid arvestava teadmismahuka piloottaristu loomisel. Projekti panust ligipääsetavuse põhimõtete rakendamisse hinnatakse ligipääsetavuse näitajaga. Taotleja kirjeldab taotluses, kas ja mil määral aitab projekt kaasa ligipääsetavuse põhimõtete rakendamisesse toetatavate tegevuste, sealhulgas toetusega väljaarendatavates toodetes või teenustes või teadmismahukas piloottaristus. Hindamisel antakse kõrgem hinne projektidele, millega edendatakse ligipääsetavust

Panus „Eesti 2035“ näitajasse: ligipääsetavuse näitaja.

#### **Tasakaalustatud regionaalne areng**

Toetusmeede on otseselt seotud ja panustab tasakaalustatud regionaalse arengu toetamisele.

Toetusmeetme mõju tasakaalustatud regionaalse arengu tagamiseks on otsene, kuna meetmest toetatakse üksnes Ida-Virumaaga seotud projekte, millel otsene majanduslik mõju piirkonna arengule. Ida-Virumaa võrreldes Tallinna ja Harjumaaga ning Tartu ja Tartumaaga on oma majandusnäitajatel, sealhulgas loodava lisandväärtuse ja tööhõivega halvemas seisus. Toetusmeetmega rahastatakse neid ettevõtjate teadmismahukaid tegevusi, mis aitavad tõsta Ida-Viru ettevõtjate loodavat lisandväärtust, luua uusi ja kõrgema palgaga töökohti.

Panus „Eesti 2035“ näitajasse: väljaspool Harjumaad loodud SKP elaniku kohta EL-i võrdluses.

#### **Keskkond/Kliima**

Meetmel on toetav mõju kliima- ja keskkonnanäitajate saavutamisele. Selle raames elluviidavate tegevuste planeerimisel ja elluviimisel arvestatakse keskkonnanäitajate ja kliima temaatikaga. Tegevused on kooskõlas ÖÜF rakendamise põhimõtetega ning otseselt seotud kestlikkuse kasvatamisega ning rohepöörde soodustamisega, mistõttu läbiv keskkonnamõju on positiivne. Lisaks võib meede ettevõtjate investeeringute kaudu uute tehnoloogiate rakendamisse ja innovaatiliste toodete/teenuste turule toomise kaudu panustada nii kliimamuutuste leevendamisse kui ka kliimamuutuste mõjuga kohanemisse.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ rakendamine ja kliimakindluse tagamine on analüüsitud rakenduskava koostamise käigus. Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava perioodiks 2021–2027 raames läbi viidud põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ analüüs ei tuvastanud, et määrusega hõlmatud tegevused põhjustaksid olulist kahju keskkonnanäitajatele, pigem on tegevused toetatavad ning arvestavad ja panustavad kliima- ja keskkonnanäitajate saavutamisse. Sellest tulenevalt puudub vajadus täiendavate leevendusmeetmete kehtestamiseks. Samas tuleb teadmismahuka piloottaristu toetuse taotlemisel esitada hinnang, et loodav taristu vastab „ei kahjusta oluliselt“ põhimõttele. Lisaks koostatakse neile teadmismahuka

piloottaristu projektidele, mille kestus on vähemalt viis aastat kliimakindluse tagamise hinnang koos oodatavate tulemustega.

Määruse tegevused panustavad keskkonna- ja kliimateemade käsitlemise kaudu ka Euroopa Liidu rohelisse kokkuleppesse. Rohelises kokkuleppes kasutatakse järjepidevalt kõiki poliitilisi hoobasid: reguleerimine ja standardimine, investeringud ja innovatsioon, riiklikud reformid, dialoog sotsiaalpartneritega ja rahvusvaheline koostöö. Uued tehnoloogiad, säästvad lahendused ja murranguline innovatsioon on Euroopa rohelse kokkuleppe eesmärkide saavutamiseks määrava tähtsusega. Selleks et ELil oleks jätkuvalt konkurentsieelis keskkonnahoidlike tehnoloogiate valdkonnas, peab see märkimisväärselt suurendama uute tehnoloogiate ulatuslikku kasutuselevõttu ja tutvustamist kõigis sektorites kogu ühtsel turul, luues uusi uuenduslikke väärtusahelaid. Määrusega hõlmatud tegevused panustavad nii kaudselt kui ka otseselt uute tehnoloogiate kasutuselevõttu ning seega ka rohelse kokkuleppe eesmärkidesse.

Üldjuhul on uued tooted ja tehnoloogiad ressursisäästlikumad ja keskkonnasõbralikumad, põhjustavad vähem kasvuhoonegaaside heidet ja jäätmeid ning kasutavad tootmisel tekkivaid jäätmeid.

Panus „Eesti 2035“ näitajasse: ressursitootlikkus.

## **6. Eelnõu rakendamise seotud kulud ja rakendamise eeldatavad tulud**

Toetuse andmise rakendamise seotud kulud kaetakse tehnilise abi vahenditest. Eelnõuga tulu ei teenita.

## **7. Eelnõu jõustumine**

Eelnõu jõustub üldises korras.

## **8. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon**

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile, Keskkonnaministeeriumile, Maaeluministeeriumile, Haridus- ja Teadusministeeriumile, Kultuuriministeeriumile, Sotsiaalministeeriumile, Riigi Tugiteenuste Keskusele, EL 2021–2027 perioodi seirekomisjonile ja Euroopa Komisjonile. Rahandusministeerium, Keskkonnaministeerium, Sotsiaalministeerium ja Riigi Tugiteenuste Keskus kooskõlastasid eelnõu märkustega, teised kooskõlastajad kooskõlastasid eelnõu vaikimisi.

Lisaks tutvustati eelnõu väljatöötamise aluseid seisukoha andmiseks ÖÜFi juhtkomisjonile.

Majandus- ja infotehnoloogiaministri määruse  
„Ida-Viru ettevõtjate teadmusmahukate tegevuste toetus“

Lisa

**KOOSKÕLASTAMISEL ESITATUD MÄRKUSTEGA ARVESTAMISE TABEL**

<b>Ettepanek/märkus</b>	<b>Esitaja</b>	<b>Arvestatud /mittearvestatud põhjendus</b>
1. Eelnõu § 2 lõike 3 punkt 1 on reguleeritud ÜM § 3 lõike 2 punktis 7 ja kuna eelnõu § 1 lõige 4 viitab ÜM-le, siis ei ole kordus vajalik	Kultuuriministeerium	<b><u>Selgitame:</u></b> Ühendmääruse § 3 lg 2 punkt 7 sätestab, et taotleja ja partner ei tohi olla ELi õigusaktide tähenduses raskustes ettevõtja. Toetusmeetme üks menetlusetappidest on eelnõustamine, mis toimub enne taotluse esitamist. Antud eelnõu punkt näeb ette, et raskustes ettevõtjale, kes vastavalt ühendmäärusele ei saa olla taotleja ega partner, eelnõustamist läbi ei viida. Ühtlasi aitab see säte kokku hoida eelnõustamisega seotud ressursse, sh aega ja raha.
2. Eelnõu § 2 lõike 4 puhul teeme ettepaneku sõnastada säte järgmiselt: „ühele ettevõtjale eraldatava vähese tähtsusega abi kogusumma koos varem antud vähese tähtsusega abiga ei tohi kolme järjestikuse majandusaasta jooksul ületada VTA määruse artikli 3 lõikes 2 sätestatud summat“. Ülempiiri summat ei ole eelnõus mõistlik nimetada, sest VTA määruuses toodud summa muutub (alates 01.01.2024 tõuseb 275 000 euron).	Kultuuriministeerium	<b><u>Arvestatud.</u></b>

3. Eelnõu § 4 lõikes 6 viidatakse eelnõu §-le 5, kuid viide on vale, sest viidatud paragrahv nimetab RA ja RÜ.	Kultuuriministeerium	<b><u>Arvestatud.</u></b>
4. Eelnõu § 8 lõike 13 punkti 1 puhul juhime tähelepanu, et tulumaksuseaduse tähenduses saab olla abikõlbmatu ainult seotud isikute vahelistest tehingutest tulenev tulumaks. Tegemist on viitega tulumaksuseadusele, mille tähendus on reguleerida maksudega seonduvat. Kui eelnõu kontekstis soovitakse kasutada maksuseaduses nimetatud seotud isikute definitsiooni, tuleks öelda, et tulumaksuseaduse §-s 8 nimetatud seotud isikute vahel toimunud tehingute kulu ei ole abikõlblik.	Kultuuriministeerium	<b><u>Selgitame:</u></b> Eelnõu § 8 lõike 13 punkt 1 sätestab, et abikõlblikud ei ole tehingute kulud, mis on tehtud isikute vahel, kes on tulumaksuseaduse § 8 lõike 1 kohaselt seotud isikud, välja arvatud juhul, kui tehing nimetatud isikute vahel on projekti eesmärkide saavutamiseks vältimatu ega kahjusta teiste projekti partnerite huvisid. Teisisõnu, näeb antud säte ette just tehingute kulude abikõlbmatuse.
5. Eelnõu §-s 8 kasutatakse terminit „mitteabikõlblik“. ÜM kasutab uuel perioodil terminit „abikõlbmatu“. Sama paragrahvi lõike 14 eest on puudu sulg.	Kultuuriministeerium	<b><u>Arvestatud.</u></b>
6. Eelnõu § 9 lõike 5 puhul palume täpsustada, kas abikõlblikkuse perioodi pikendamise puhul on lubatud ületada sama paragrahvi lõikes 2 toodud kuupäevi. Kui ei siis tuleks see sätestada.	Kultuuriministeerium	<b><u>Arvestatud.</u></b>
7. Eelnõu § 11 lõige 4 kordab ÜM § 3 lõike 2 punktis 6 toodud nõuet.	Kultuuriministeerium	<b><u>Arvestatud.</u></b>
8. Eelnõu § 15 lõikes 4 tuleks täpsustada, et eelhinnang ei ole RÜ-le siduv TRO tegemisel või taotluse hindamisel. Öelda, et üldse ei ole siduv ei saa, sest eelnõu § 12 lõike 1 punkt 2 kohaselt ei saa taotlema tulla kui pole positiivset eelhinnangut.	Kultuuriministeerium	<b><u>Arvestatud.</u></b>
9. Eelnõu § 16 räägib voorulisest ja jooksvast taotlemisest, kui ei	Kultuuriministeerium	<b><u>Mittearvestatud.</u></b> Eelnõu § 13 lõige 1 sätestab, enne

<p>täpsusta, millisele tegevusele toetuse taotlemine on vooruline ja millisele jooksev.</p>		<p>taotlusvooru avamist kooskõlastab rakendusüksus rakendusasutusega enne vooru avamist või taotluste vastuvõtmise algust toetatavad tegevused, rahastamise eelarve, taotluste esitamise tähtaja ning taotletava toetuse miinimum- ja maksimumsumma.</p> <p>Toetusmeetmest toetatakse 7 erinevat tegevust, mille toetussumma jääb vahemikku 100 000–5 000 000 eurot. Teisisõnu toetatakse toetusmeetmega väga erinevaid tegevusi, mille rahaline maksumus varieerub suurtes piirides. Seega tuleb määrusega ette näha paindlik võimaluse läbi viia erinevaid suunatud taotlusvoore, võimaldades nii kiirelt reageerida Ida-Virumaa ettevõtjate vajadustele ning võimekusele teha teadmismahukaid tegevusi.</p>
<p>10. Eelnõu § 18 lõige 5 on vastuolus ÜM § 6 lõikega 2, mis ütleb, et menetlusaega saab pikendada ainult puuduste kõrvaldamise raames.</p>	<p>Kultuuriministeerium</p>	<p><b>Mittearvestatud.</b> ÜM § 6 reguleerib taotluse nõuetele vastavuse tuvastamise korda. Määruse § 18 lõige 5 näeb ette hindamise käigus tekkinud küsimuste vastamise tähtaja. Siinkohal tuleb selgitada, et tegemist on erinevate tegevustega. Nõuetele vastavuse korral</p>

		<p>on tegemist n-ö tehnilise kontrolliga, kus kontrallitakse taotleja, partneri ja taotluse nõuetele vastavust. Seevastu on hindamise käigus tekkinud küsimused on sisulised, kus taotlejal tuleb vastata, kes ekspertide või hindamiskomisjoni täiendavatele küsimustele, mis selgitavad taotluses toodud projekti või selle rakendamisega seotud teavet. Kuna tegemist on tehnoloogia arendamise või esmakordse kasutusele võtmisega seotud tegevuste toetamisega, siis ei pruugi kõik mõisted ja tehnilised detailid olla üheselt mõistetavad ja kasutatavad.</p>
<p>11. Eelnõu § 29 sätestab, et vaide lahendab rakendusüksus, välja arvatud toetuse taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse kohta esitatud vaide, mille lahendab rakendusasutus. Juhime tähelepanu ÜSS-i § 32 lõikele 3, mis sätestab, et rakendusasutus saab olla ainult <u>toetuse taotlemisega seotud vaide lahendaja</u>. Oleme saanud RTK-lt ka vastavasisulise tähelepaneku, kuid üheselt ei ole selge, mida seadusandja on selle sättega mõelnud. Kui lähtuda sätte otsetõlgendusest, tuleks öelda, et toetuse taotlemisega seotud vaide lahendab rakendusasutus ja toetuse kasutamise seotud vaide rakendusüksus.</p>	Kultuuriministeerium	<p><b><u>Arvestatud.</u></b> Määruse sõnastust on muudetud.</p>
<p>12. § 4 lõige 6 Eesti 2035 siht on nimetatud määruse § 4 lõikes 5. Samuti palume lisada loetellu</p>	Sotsiaalministeerium	<p><b><u>Arvestatud.</u></b></p>

<p>EE2035 näitaja, millega jälgitakse panust võrdsete võimaluste edendamisse. Palume muuta § 4 lõike 6 sõnastust järgmiselt: „(6) Strateegia „Eesti 2035” aluspõhimõtete hoidmist ja käesoleva määruse § 4 lõikes 5 nimetatud sihi saavutamist, tasakaalustatud regionaalset arengut, soolist võrdõiguslikkust, võrdseid võimalusi, ligipääsetavust, keskkonna- ja kliimaeesmärke toetaval moel mõõdetakse järgmiste näitajatega:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) tööjõu tootlikkus osakaaluna Euroopa Liidu keskmisest;</li> <li>2) väljaspool Harju maakonda loodud sisemajanduse kogutoodang elaniku kohta Euroopa Liidu keskmisest;</li> <li>3) TA-tegevuse kulud erasektoris;</li> <li>4) ressursitootlikkus;</li> <li>5) soolise võrdõiguslikkuse indeks;</li> <li>6) hoolivuse ja koostöömeelsuse mõõdik;</li> <li>7) ligipääsetavuse näitaja.“.</li> </ol>		
<p>13. § 12. „Nõuded taotlusele“ lõige 2 punkt 9 § 19 lõike 1 punktis 1 kirjeldatud valikukriteeriumite kohaselt hinnatakse projekti mõju meetme eesmärkide, määruse oodatavate tulemuste ning strateegia „Eesti 2035” aluspõhimõtete hoidmisele ja sihtide saavutamisele. Sellest tulenevalt peaks ka taotlusvormis kirjeldatud info sisaldama teavet, kuidas projektiga panustatakse strateegia „Eesti 2035” sihtide saavutamisse ja aluspõhimõtete hoidmisesse.</p> <p>Teeme ettepaneku täiendada § 12. „Nõuded taotlusele“ lõike 2 punkti 9 sõnastust järgmiselt: „9) teave, kuidas projektiga panustatakse strateegia „Eesti</p>	<p>Sotsiaalministeerium</p>	<p><b><u>Arvestatud.</u></b></p>

<p>2035” sihtide saavutamisse ja aluspõhimõtete hoidmisesse;“</p>		
<p>14. § 19. „Projektide hindamine, valikukriteeriumid ja -metoodika“ lõige 3 Ühendmääruse § 48 lõike 1 kohaselt peab projektide valikumetoodika kooskõlastama rakendusasutusega, kes nõustab riigi pikaajalises arengustrateegias kinnitatud strateegilistesse sihtidesse ja aluspõhimõtetes panustamist vastavalt oma vastutusvaldkonnale. Üheks selliseks ministeeriumiks on ka Sotsiaalministeerium, kes nõustab soolise võrdõiguslikkuse, võrdsete võimaluste ja ligipääsetavuse küsimustes. Teeme ettepaneku täiendada § 19 lõike 3 sõnastust järgmiselt: „(3) Rakendusüksus kooskõlastab lõikes 2 nimetatud valikumetoodika enne kinnitamist Rakendusasutusega, kes nõustab riigi pikaajalises arengustrateegias kinnitatud strateegilistesse sihtidesse ja aluspõhimõtetes panustamist vastavalt oma vastutusvaldkonnale ja avalikustab selle oma kodulehel hiljemalt taotluste vastuvõtmise alguskuupäeval.“.</p>	<p>Sotsiaalministeerium</p>	<p><b><u>Arvestatud ja selgitame.</u></b> Ühendmääruse § 48 viitega ühendmääruse § 7 lõikele 2, mis sätestab, et avalikustada tuleb need projektide valikumetoodikad, mis ei sisaldu toetuse andmise tingimuste määruuses. Kuna käesolev määrus sätestab nii projektide valikukriteeriumid kui ka metoodika ja määruse § 19 lõige 2 näeb ette, et valikumetoodikaga reguleeritakse projektide valikuprotsess, siis lähtudes ühendmäärusest ei loo eraldiseisev kooskõlastus täiendavat väärtust ja on lisabürokratia vaates mittevajalik. Samas lähtudes Hea õigusloome ja normitehnika eeskirjast toetame igakülgselt kaasamist ja saadame valikumetoodika seotud ministeeriumitele arvamuse avaldamiseks, lisades sellekohase lõike ka seletuskirja.</p>
<p>15. Seletuskiri Palume täiendada lk 6 viimast lõiku ja lisada näitaja, millega jälgitakse panust võrdsete võimaluste edendamisse. Teeme ettepaneku muuta sõnastust järgmiselt: „Lõike 6 kohaselt toetavad projektid strateegia „Eesti 2035“ aluspõhimõtete hoidmist ja sihtide saavutamist tasakaalustatud regionaalset arengut, soolist võrdõiguslikkust, võrdseid</p>	<p>Sotsiaalministeerium</p>	<p><b><u>Arvestatud.</u></b></p>

<p>võimalusi, ligipääsetavust, keskkonnaeesmärke toetaval moel. Seda mõõdetakse järgmiste näitajatega:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) tööjõu tootlikkuse osakaal EL-i keskmisest;</li> <li>2) väljaspool Harju maakonda loodud SKT elaniku kohta EL-i keskmisest;</li> <li>3) teadus- ja arendustegevuse (edaspidi TA-tegevus) kulud erasektoris;</li> <li>4) ressursitootlikkus;</li> <li>5) soolise võrdõiguslikkuse indeks;</li> <li>6) hoolivuse ja koostöömeelsuse mõõdik</li> <li>7) ligipääsetavuse näitaja.</li> </ol>		
<p>16. Määrus eelnõu § 4 lõikes 6 on nimetatud, et strateegia „Eesti 2035” aluspõhimõtete hoidmist ja määruse §-is 5 nimetatud sihi saavutamist, tasakaalustatud regionaalset arengut, soolist võrdõiguslikkust, võrdseid võimalusi, ligipääsetavust, keskkonna- ja kliimaeesmärke toetaval moel mõõdetakse järgmiste näitajatega:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) tööjõu tootlikkus osakaaluna Euroopa Liidu keskmisest;</li> <li>2) väljaspool Harju maakonda loodud sisemajanduse kogutoodang elaniku kohta Euroopa Liidu keskmisest;</li> <li>3) TA-tegevuse kulud erasektoris;</li> <li>4) ressursitootlikkus;</li> <li>5) soolise võrdõiguslikkuse indeks;</li> <li>6) ligipääsetavuse näitaja.</li> </ol> <p>Praegu pole nimekirjas ühtegi kliimaeesmärkide saavutamist toetavat strateegia „Eesti 2035“ mõõdikut. Soovitame lisada mõõdiku „kasvuhoonegaaside netoheide CO2 ekvivalenttonnides.“</p>	<p>Keskkonnaministeerium</p>	<p><b><u>Arvestatud.</u></b></p>

<p>17. Seletuskirja peatükis 5 kirjeldatakse, kuidas hinnatakse projekti mõju strateegia „Eesti 2035” aluspõhimõtete hoidmisele ja sihtide saavutamisele. Muuhulgas nimetatakse, et panust kliima ja keskkonna hoidmisse hinnatakse järgmiste mõõdikutega:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) ressursitootlikkus;</li> <li>2) kasvuhoonegaaside netoheide CO2 ekvivalenttonnides;</li> <li>3) taastuenergia osakaal energia summaarses lõpptarbimises;</li> <li>4) ringleva materjali määr;</li> <li>5) keskkonnatrendide indeks.</li> </ol> <p>See nimekiri mõõdikutest ei lähe kokku määruse eelnõu § 4 lõikes 6 nimetatud mõõdikutega. Määruse eelnõu § 4 lõikes 6 on nimetatud, et tegevused panustavad vaid ühe keskkonnamõõdiku „ressursitootlikkus“ saavutamisse. Sel juhul peaks projekti mõju strateegia „Eesti 2035” aluspõhimõtete hoidmisele ja sihtide saavutamisele hindamisel arvestama vaid panust mõõdikusse „ressursitootlikkus“.</p> <p>Meie ettepanek on lisada määruse eelnõu § 4 lõike 6 nimekirja mõõdik „kasvuhoonegaaside netoheide CO2 ekvivalenttonnides“ ning arvestada seda ühtlasi projekti panuse hindamisel strateegia „Eesti 2035“ aluspõhimõtete hoidmisele ja sihtide saavutamisele.</p>	<p>Keskkonna- ministeerium</p>	<p><b><u>Arvestatud.</u></b> Määruse § 4 lõikesse 6 lisati täiendav punkt, millega sätestatakse, et „Eesti 2035” aluspõhimõtete hoidmist ja sihtide saavutamist hinnatakse ka mõõdikuga – kasvuhoonegaaside netoheide CO2 ekvivalenttonnides.</p> <p>Määruse peatükk 5 § 19 kirjeldab taotluste hindamist. Täpsemalt kirjeldab § 19 lõike 1 punkt 1 projektide valikukriteeriume. Näiteks kliima ja keskkonna hoidmisse hinnatakse järgmiste mõõdikutega:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) ressursitootlikkus;</li> <li>2) kasvuhoonegaaside netoheide CO2 ekvivalenttonnides;</li> </ol> <p>Toetusmeetmest rahastatakse erineva valdkondade ettevõtjate väga erinevaid tegevuste projekte. Lisaks on projektide tegevuste eelarved väga erinevates mahtudes, ulatudes sadadest tuhandetest kümnete miljoniteni. Seega annab projektide hindamine erinevate kliima- ja keskkonna mõõdikutega võimaluse erinevate kliima- ja keskkonna mõjude saavutamiseks ja hindamiseks.</p>
<p>18. Eelnõu § 8 lg 12 on vastuolus ÜM § 17 p-ga 4. Kõik kulud peavad olema tasutud</p>	<p>Riigi Tugiteenuste Keskus</p>	<p><b><u>Selgitame.</u></b> Ühendmääruse § 17 punkt 4 näeb ette, et</p>

<p>pangaülekandega, kuid projektis abikõlbliku kulu arvestamise aluseks võib kasutada raamatupidamise amortisatsiooniarvestuse meetodikat. Palun jätta välja tekst: "välja arvatud lõike 1 punktis 3 nimetatud vahendite ja seadmete kasutamise kulu, mida arvutatakse amortisatsiooniarvestuse järgi".</p>		<p>abikõlbmatud kulud on mitterahalised kulud, sealhulgas vara amortisatsioon. Käesoleva määruse § 8 lõige 12 alusel ei ole amortisatsioon abikõlblik kulu, vaid projekti elluviimiseks vajalikke ja projekti perioodil soetatud vahendite ja seadmete kasutamisega kaasnevad kulud, mida arvutatakse amortisatsiooniarvestuse alusel. Teisisõnu eraldiseisva kuluna ei ole amortisatsioonikulu abikõlblik. Vastavalt üldise grupierandi määruse artiklile 25, mis sätestab TA projektidele antava abi tingimused, on vahendite ja seadmete abikõlblikud sel määral ja sellisel ajavahemikul, mil neid kasutatakse projekti jaoks. Teisisõnu kui TA projekti elluviimiseks peab kasutama TA seadmeid, siis kogu seadme maksumust ei saa toetusega hüvitada. Hüvitatakse vaid see osa, mida kasutatakse projekti elluviimiseks. Tavapäraselt on seadmete kasutusega pikem kui projekti kestus.</p>
<p>19. Eelnõus § 8 lg 13 on punktid 1 ja 2. Juhime tähelepanu, et lõige 14 eest on ära jäänud sulg, palun lisada.</p>	<p>Riigi Tugiteenuste Keskus</p>	<p><b><u>Arvestatud.</u></b></p>
<p>20. Eelnõu § 8 lg 14 ja § 8 lg 15 on kasutatud mõistet mitteabikõlblik kulu. See on eelmise perioodi mõiste. 2021-27 perioodil kasutatakse mõistet abikõlbmatu kulu. Palun korrigeerida.</p>	<p>Riigi Tugiteenuste Keskus</p>	<p><b><u>Arvestatud.</u></b></p>

<p>21. Eelnõu § 11 sätestatakse nõuded taotlejale ja partnerile, kuid lõikes 2 kirjeldatakse toetatavate tegevuste piiranguid. Seega palun kontrollida, et sätte sisu ja pealkiri oleksid omavahel kooskõlas ja siduda eelnimetatud lõige eelnõu §-ga 7.</p> <p>Ettepanek on sõnastada eelnõu § 11 lg 2 punktis 2 toodud biomassi energeetilise kasutusega seotud projekti puhul tingimus eelnõu §-s 7 eraldi lõikena, millele peab projekt vastama. Praeguses sõnastuses on toodud välistus, mis tähendab rahastusotsusele eelnevat kontrollimist kas biomassi kasutatakse jätkusuutlikult. Selle tõendamine peaks aga olema osa projekti elluviimise tegevustest. Ettepanek sõnastada järgmiselt §-s 7 eraldi lõikena: „Biomassi energeetilise kasutusega seotud tegevused peavad vastama energiamajanduse korralduse seaduse § 32<sup>3</sup> toodud tingimustele.“</p>	<p>Riigi Tugiteenuste Keskus</p>	<p><b><u>Arvestatud.</u></b> Eelnõu § 11 lõige 2 sätestatud tingimused on ümber paigutatud määruse § 1 lõikesse 3.</p>
<p>22. Eelnõu § 11 lg 2 punktis 1 puhul on ettepanek vastav punkt eemaldada ning välja jätta tingimusena maagaasiga seotud projektide toetamine erandina, kuivõrd Õiglase Ülemineku Fondi määruse (EL) 2021/1056 artikkel 9 kehtestab tervikliku välistus tegevustele, mis on seotud fossiilsete kütuste kasutamiseega.</p>	<p>Riigi Tugiteenuste Keskus</p>	<p><b><u>Arvestatud.</u></b></p>
<p>23. Eelnõu § 12 lg 2 p 11 ja § 24 lg 2 tulenevalt ühissätete määruse artikli 65 lõikest 1 algab kestuse nõude arvestamine projekti lõppmaksest arvates. Palun korrigeerida.</p>	<p>Riigi Tugiteenuste Keskus</p>	<p><b><u>Arvestatud.</u></b></p>
<p>24. Eelnõu § 12 lg 3 tuleb sõnastust täpsustada järgmiselt: Lõikes 2 punktis 15 nimetatud „ei kahjusta oluliselt“ põhimõttele</p>	<p>Riigi Tugiteenuste Keskus</p>	<p><b><u>Arvestatud.</u></b></p>

<p>vastavuse hinnangu koostamisel lähtub taotleja rakendusüksuse kodulehel avaldatud juhendist, mis põhineb Euroopa Komisjoni teatisel 2021/C 58/01 "Tehnilised suunised põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohaldamise kohta taaste- ja vastupidavusraha puhul" (ELT C 58, 18.2.2021, lk. 1–30). Mitteametlikus kooskõlastamises on tehtud varasemalt ettepanek, et hinnata tuleks milliste toetatavate tegevuste puhul on vaja läbi viia "ei kahjusta oluliselt" hindamine ning millisel juhul piisaks taotleja poolsest kinnitusest, et tema tegevus vastab ja arvestab "ei kahjusta oluliselt" põhimõttega. Praegusel juhul ei ole erisust tekitatud ning hindamist vajavad tulenevalt eelnõu § 12 lg 2 punktis 15 tooduna kõik toetavad tegevused. Uuringud, mille puhul ei ole veel lõpptulemus teada, peaksid kinnitama, et uuringut läbi viies arvestatakse "ei kahjusta oluliselt" põhimõttega ning tööstuslikul tasemel elluviidavate projektide puhul on vajalik läbi viia "ei kahjusta oluliselt" hindamine. Ettepanek on lisada vastav täpsustus eraldi lõikena eelnõu §-i 12</p>		
<p>25. Eelnõu § 12 lg 1 punktis 16 on sätestatud kohustus kliimakindluse hindamiseks. Mitteametlikus kooskõlastusringis on tehtud varasemalt ettepanek täiendada § 12 lg 2 punktis 16 toodud kliimakindluse tagamist viitega taristuinvesteeringutele. Praegune viide seda ei sisalda. Seletuskirja tuleks lisada, et taristu mõiste on defineeritud kliimakindluse tagamise</p>	<p>Riigi Tugiteenuste Keskus</p>	<p><b><u>Arvestatud.</u></b></p>

<p>tehnilistes suunistes perioodi 2021-2027 kohta. Eelkõige puudutab see toetatavatest tegevustest piloottaristut ja sellega seotud võrgutaristut. Ettepanek sõnastada § 12 lg 2 p 16 järgmiselt: hinnang kliimakindluse tagamise kohta taristuinvesteeringutel, mille kestvus on vähemalt 5 aastat.</p>		
<p>26. Eelnõu § 15 kuidas toimub taotlejate eelnõustamisest teavitamine? Kuidas taotleja teada saab, kuhu eelnõustamiseks projektiplaan esitada tuleb? Taotlejate ja toetuse saajate seisukohalt oleks selgem, kui ühendmääruse asjakohastele §-idele oleks viidatud ka eelnõu tekstis, mitte ainult üldise viitena. Näiteks hetkel võib taotlejale jääda ekslik mulje, et tema nõuetele vastavust kontrollitakse ainult § 11 nimetatud kolme lõike alusel. Tegelikult tuleneb ühendmääruse § 3 lõikest 2 terve rida täiendavaid tingimusi.</p>	<p>Riigi Tugiteenuste Keskus</p>	<p><b><u>Selgitame.</u></b> Eelnõustamine on detailselt lahti seletatud Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse veebilehel. Sealjuures on toodud info. Vastavalt eelnõu §-le 15, selgitab rakendusüksus eelnõustamise käigus nii sisulisi kui ka vormilisi taotlemise nõudeid, sealhulgas ka ühendmääruse § 3 lõikes 2 toodud tingimusi, mis kirjeldavad nõudeid taotlejale ja partnerile.</p>
<p>27. Palun lisada eelnõu § 24 alla viide: "Toetuse saaja peab täitma ühendmääruse §-des 10 ja 11 sätestatud kohustusi."</p>	<p>Riigi Tugiteenuste Keskus</p>	<p><b><u>Arvestatud.</u></b></p>
<p>28. Eelnõu § 26 lg 3 tuleks esitada teave ka tegevuse vastavuse kohta "ei kahjusta oluliselt" põhimõttele ning taristuinvesteeringute korral, mille kestvus on vähemalt viis aastat, ka teave kliimakindluse tagamise tulemuste kohta.</p>	<p>Riigi Tugiteenuste Keskus</p>	<p><b><u>Arvestatud.</u></b></p>
<p>29. Palun lisada §-i 27 tagasi lõige: "Toetuse maksete tegemisel lähtutakse ühendmääruse §-dest 24-26".</p>	<p>Riigi Tugiteenuste Keskus</p>	<p><b><u>Arvestatud.</u></b></p>
<p>30. Eelnõu § 27 lg 2 on vastuolu ÜM § 17 p-ga 4. Palun jätta välja tekst: "välja arvatud § 8 lõike 1 punktis 3 nimetatud vahendite ja seadmete</p>	<p>Riigi Tugiteenuste Keskus</p>	<p><b><u>Arvestatud.</u></b></p>

kasutuskulud, mida arvutatakse amortisatsiooniarvestuse kaudu".		
31. Seletuskirja lk 8 on selgitus §-le 8: "Kõik kulud, välja arvatud rakendusuringu, tootearenduse ja teostatavusuuringu läbiviimiseks vajaminevate vahendite ja seadmete kasutamiskulud, peavad olema tasutud pangaülekandega". Siin on vastuolu ÜM § 17 p 4, kus kehtestatakse, et mitterahalised kulud on abikõlbmatud. Kõik kulud peavad olema tasutud pangaülekandega, kuid projektis abikõlbliku kulu arvestamise aluseks võib kasutada raamatupidamise amortisatsiooniarvestuse meetodikat. Palun korrigeerida seletuskirja.	Riigi Tugiteenuste Keskus	<b><u>Arvestatud.</u></b> Vt. punkt 18.
32. Seletuskirja lk 23 selgitatakse § 27 lg 2, palun samal põhjusel, mis eelmises punktis jätta välja lause: "See nõue ei kehti § 7 lg 2 punktis 3 nimetatud seadmete kasutuskulu kohta".	Riigi Tugiteenuste Keskus	<b><u>Vt. eelmist punkti.</u></b>
33. Seletuskirja § 1 juures on toodud, et toetust saab taotleda Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori alusel mäetööstuse, töötleva tööstuse, elektrienergia, gaasi, auru ja konditsioneeritud õhuga varustamise, veevarustuse, kanalisatsiooni ning jäätme- ja saastekäitluse projektidele. Seega on toetus suunatud energeetika ja tööstuse valdkonna projektidele. Palume lisada kindlasti ka viide välistatavatele tegevustele. Praegu on toodud viide Õiglase Ülemineku Fondi (edaspidi ÖÜF määrus) (EL) määruse 2021/1056 välistustele §-s 2 riigiabi sättes. See pole sisuliselt õige koht välistuste tegemiseks.	Riigi Tugiteenuste Keskus	<b><u>Arvestatud.</u></b>

<p>Kaaluda kas lisada §-i 1 täiendusena või siis lisada §-i 7 juurde vastav viide.</p>		
<p>34. Palun lisada seletuskirja § 24 toetuse saaja kohustuste alla lisaks viide teavitamisnõuetele: „Toetuse saaja on kohustatud täitma teavitamisnõudeid vastavalt Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruses nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ sätestatud nõuetele.“</p>	<p>Riigi Tugiteenuste Keskus</p>	<p><b><u>Arvestatud.</u></b></p>
<p>35. Seletuskirja tuleks lisada, et teave tuleks esitada lõpparuande vormil ning tegemist on toetuse saaja selgitusega projekti tulemuste vastavuse kohta "ei kahjusta oluliselt" põhimõttele ja kliimakindluse tagamisega arvestamise kohta.</p>	<p>Riigi Tugiteenuste Keskus</p>	<p><b><u>Arvestatud.</u></b></p>
<p>36. Antud meetme projektides on VTA koos riigiabiga, mistõttu ei ole ka lihtsustatud kulusid kasutatud. Palun antud selgitus lisada ka seletuskirja.</p>	<p>Riigi Tugiteenuste Keskus</p>	<p><b><u>Arvestatud.</u></b></p>
<p>37. Paragrahv 1 lõige 1: viidata tuleb poliitikaeesmärgile „Õiglane üleminek“, seega tuleb sõna „prioriteet“ asendada sõnaga „poliitikaeesmärk“ õiges käändes. Tegevussuunale ei ole vaja viidata, palun viide eemaldada. Lõige tuleb sõnastada järgmiselt: Määrusega sätestatakse ÜSS2021_2027 § 1 lõike 1 punktis 1 nimetatud „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava perioodiks 2021–2027“ poliitikaeesmärgi „Õiglane üleminek“ erieesmärgi „Võimaldada piirkondadel ja inimestel tegeleda liidu 2030. aasta energia- ja kliimaeesmärkide saavutamise ja Pariisi kokkuleppe alusel 2050.</p>	<p>Rahandusministeerium</p>	<p><b><u>Arvestatud.</u></b></p>

<p>aastaks liidu kliimaneutraalsele majandusele ülemineku sotsiaalsete, tööhõivealaste, majanduslike ja keskkonnamõjudega” meetme nr 21.6.1.2 „Ida-Viru ettevõtjate teadmusmahukate tegevuste toetus” sekkumise „Ida-Viru ettevõtjate teadmusmahukate tegevuste toetus” elluviimiseks toetuse andmise ja kasutamise tingimused ja kord.</p>		
<p>38. Paragrahv 1 lõige 2: palume välistatud EMTAK koodide loetelu viia kooskõlla Ida-Viru ettevõtluse investeeringute toetusega, sh välistada lisaks mainitule jagu 19, 2893, 35111. Palume kaaluda võimalust lisada loetellu jagu E osa 383 (materjalide taaskasutusele võtmine).</p>	<p>Rahandusministeerium</p>	<p><b><u>Osaliselt arvestatud.</u></b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• EMTAK 19 (Koksi ja puhastatud naftatoodete tootmine) – võtame välja;</li> <li>• EMTAK 2893 (Toiduaine-, joogi- ja tubakatööstusmasinate tootmine) – jääb toetatavaks valdkonnaks;</li> <li>• EMTAK 35111 (Elektrienergia tootmine mittetaastuvast energiaallikast) – võtame välja;</li> </ul> <p>EMTAK jagu E on ilma välistuseta, sh osa 383 (materjalide taaskasutusele võtmine) määrusega lubatud valdkond.</p>
<p>39. Paragrahv 1 lõige 2: punktides 2, 3 ja 4 tuleb pärast mõttekriipsu lisada tühik (nt „veevarustus, kanalisatsioon, jäätme- ja saastekäitlus – jagu E“).</p>	<p>Rahandusministeerium</p>	<p><b><u>Arvestatud.</u></b></p>
<p>40. Paragrahv 3 punkt 1: juhime tähelepanu, et 09.03.2023 kiitis Euroopa Komisjon heaks komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 (üldine grupierandi</p>	<p>Rahandusministeerium</p>	<p><b><u>Arvestatud.</u></b> Muudame mõiste sõnastust vastavalt kehtima hakkava üldise grupierandi määrusega.</p>

<p>määrus) <a href="#">muudatused</a>, mistõttu muutub vähesel määral alginvesteeringu definitsioon (üldise grupierandi määruse artikkel 2 punkt 49). Hetkel pole heakskiidetud muudatused komisjoni poolt veel vastu võetud ega ka jõustunud.</p>		
<p>41. Paragrahv 3 punktid 7 ja 13: eelmine kommentaar kehtib ka siin (rakendusuringu definitsioon vastavalt üldise grupierandi määruse artikkel 2 punktile 85 ja tootearenduse definitsioon vastavalt sama määruse artikkel 2 punktile 86).</p>	Rahandusministeerium	<b><u>Arvestatud.</u></b> Muudame mõiste sõnastust vastavalt kehtima hakkava üldise grupierandi määrusega.
<p>42. Paragrahv 3 punkt 11: palun teha kirjaparandus sõnas „teadus- ja arendusasutus“ (puudub tühik) ja „TA-asutus“ (mõttekriipsu asemele sidekriips).</p>	Rahandusministeerium	<b><u>Arvestatud.</u></b>
<p>43. Paragrahv 3 punkt 14: seoses eelnimetatud üldise grupierandi määruse muudatustega tühistatakse üldise grupierandi määruse artikkel 2 punkt 89 (turutingimused), kuid sama definitsioon tuuakse üldise grupierandi määruse artikkel 2 punktis 39a.</p>	Rahandusministeerium	<b><u>Arvestatud.</u></b> Muudame mõiste sõnastust vastavalt kehtima hakkava üldise grupierandi määrusega.
<p>44. Paragrahv 4 lõige 6: nimetatud näitajaid ei mõõdata, seega tuleb sõna „mõõdetakse“ asendada sõnaga „hinnatakse“.</p>	Rahandusministeerium	<b><u>Arvestatud.</u></b>
<p>45. Paragrahv 7 lõige 6: selguse huvides palume defineerida „sama või sarnane tegevusala“ vastavalt üldise grupierandi määruse muudatuste artikkel 2 punktile 50 või viidata üldise grupierandi määruse vastavalt sättele. Näiteks on teistes meetmetes kasutatud sellist sõnastust: „Suurettevõtja puhul on abikõlblikud vaid üldise</p>	Rahandusministeerium	<b><u>Arvestatud.</u></b>

<p>grupierandi määruse artikli 2 punktis 51 nimetatud investeeringud materiaalsesse või immateriaalsesse varasse seoses uut majandustegevust soodustava alginvesteeringuga, mille puhul peab uuel majandustegevusel olema olemasolevast tegevusest erinev justiitsministri 28. detsembri 2005. a määruse nr 59 „Kohtule dokumentide esitamise kord“ lisas 16 sätestatud neljakohaline Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori kood“.</p>		
<p>46. Paragrahv 8 lõige 6: pärast sõna „VKE“ tuleks lisada viide üldise grupierandi määruse artikli 2 punkti 49 alapunktile b, kuna VKEde puhul on tingimused vara soetamiseks (et see kvalifitseeruks alginvesteeringuna) erinevad suurettevõtjale kehtivatest tingimustest (üldise grupierandi määruse artikkel 2 punkti 51 alapunkt b).</p>	Rahandusministeerium	<b><u>Arvestatud.</u></b>
<p>47. Paragrahv 11 lõige 2: palume kaaluda lõike üleviimist paragrahvi 1 „Reguleerimisala“.</p>	Rahandusministeerium	<b><u>Arvestatud.</u></b>
<p>48. Paragrahv 12 lõige 2: palume lisada punkt, et taotleja esitab taotluses üldise grupierandi määruse artikkel 6 lõikes 2 nimetatud andmed. Andmete esitamine on vajalik selleks, et toetusel oleks ergutav mõju – see on riigiabi andmise üks tingimustest.</p>	Rahandusministeerium	<b><u>Arvestatud.</u></b>
<p>49. Paragrahv 12 lõige 2: palun asendada sõnas „TA-tegevus“ mõttekriipsidega.</p>	Rahandusministeerium	<b><u>Arvestatud.</u></b>
<p>50. Paragrahv 17 lõige 2: juhime tähelepanu, et lõike eest on ära jäänud sulg, palume parandada.</p>	Rahandusministeerium	<b><u>Arvestatud.</u></b>

<p>51. Paragrahv 19 lõige 1: lõikesse tuleb lisada viide, et projektide valikul lähtutakse ühendmääruse paragrahvist 7.</p>	<p>Rahandusministeerium</p>	<p><b><u>Mittearvestatud.</u></b> Määruse § 1 lõige 5 sätestab, et taotluse menetlemine viiakse läbi ühendmääruses toodud tingimuste alusel. Seega siin täiendav viide ühendmäärusele pole vajalik.</p>
<p>52. Paragrahv 19 lõige 1 punkt 1: punkt tuleb viia koosõlla ühendmääruse paragrahviga 7. Täiendada tuleb punkti 1 sõnastust, et tagada vastavus järgmise valikukriteeriumiga: projekti koosõla valdkondlike arengukavadega, mõju rakenduskava erieesmärgi ja meetme eesmärkide saavutamisele.</p>	<p>Rahandusministeerium</p>	<p><b><u>Arvestatud.</u></b></p>
<p>53. Paragrahv 19 lõige 1 punktid 2 ja 3: punkt 2 kirjeldab valikukriteeriumeid „Projekti põhjendatus ja projekti kuluefektiivsus“. Samas on täpsustatud, et kriteeriumi raames hinnatakse ka „taotleja ja partnerite võimekust äriplaani ellu viia ja projekti tulemusi ärioluliselt rakendada“. Punkt 3 kirjeldab „Taotleja võimekust“. Palume kaaluda, kas valikukriteeriumite selguse huvides oleks mõistlik kõiki „taotleja võimekuse“ hindamise aspekte kirjeldada antud valikukriteeriumi juures ning liita viidatud osa punktist 2 punktiga 3.</p>	<p>Rahandusministeerium</p>	<p><b><u>Osaliselt arvestatud.</u></b> Meetme eesmärk on mitmekesistada ettevõtjate teadusmahukate tegevuste tulemusel Ida-Virumaa majandust ja luua seeläbi piirkonda kõrgelisandväärtusega töökohti ja kasvatada kohalikke ettevõtjate konkurentsivõimet. Sellest lähtudes peab projekti olema nii majanduslikult kui ka tehnoloogiliselt põhjendatud ning toetust saav ettevõtja peab olema ühelt poolt piisavalt võimekas, et projekt tehnoloogiliselt ellu viia. Teisalt peab taotlejal olema ka majanduslik võimekus projekti tulemuste ärioluliselt rakendamiseks ja seeläbi näiteks töökohtade loomiseks. Seega</p>

		<p>muudame valikukriteeriumite sõnastust, nii et valikukriteeriumiga 2 hinnatakse projekti majanduslik põhjendatust ja taotleja võimekust projekti tulemusi meetme eesmärkide täitmiseks rakendada ning valikukriteeriumiga 3 hinnatakse projekti tehnoloogilist põhjendatust, taotleja võimekust projekti tehnoloogiliselt ellu viia ja projekti kuluefektiivsust.</p>
<p>54. Paragrahv 19 lõige 3: lõige tuleb viia vastavusse ühendmääruse paragrahvi 48 lõikega 1.</p>	<p>Rahandusministeerium</p>	<p><b><u>Arvestatud ja selgitame.</u></b>  Ühendmääruse § 48 viitega ühendmääruse § 7 lõikele 2, mis sätestab, et avalikustada tuleb need projektide valikumethodikad, mis ei sisaldu toetuse andmise tingimuste määruises. Kuna käesolev määrus sätestab nii projektide valikukriteeriumid kui ka methodika ja määruise § 19 lõige 2 näeb ette, et valikumethodikaga reguleeritakse projektide valikuprotsess, siis lähtudes ühendmääruisest ei loo lisanduv kooskõlastus täiendavat väärtust ja on lisabürokraatia vaates mittevajalik. Samas lähtudes Hea õigusloome ja normitehnika eeskirjast toetame igakõlgselt kaasamist ja saadame valikumethodika seotud ministeeriumitele arvamuse avaldamiseks,</p>

		lisades sellekohase lõike ka seletuskirja.
55. Paragrahv 25 lõige 2 punkt 2: juhime tähelepanu, et vastavalt <a href="#">komisjoni IPCEI teatise</a> punktile 48 on IPCEI projekti puhul läbipaistvuse tagamiseks vajalik avaldada muu hulgas ka üksikabi andmiseks vastu võetud otsus või link sellele. Eesti puhul tuleks nimetatud otsus avaldada riigiabi ja vähese tähtsusega abi registris.	Rahandusministeerium	<b><u>Arvestatud.</u></b>
56. Paragrahv 25 lõige 2 punkt 4: selguse huvides palume lisada pärast teksti „kümme aastat“ teksti „meetme raames viimasest“ („... kümme aastat meetme raames taotluse rahuldamise otsusest arvates.“).	Rahandusministeerium	<b><u>Arvestatud.</u></b>
57. Määruse eelnõule tehtud kommentaaride osas tuleb tagada kooskõla seletuskirjaga.	Rahandusministeerium	<b><u>Arvestatud.</u></b>
58. Enne eelnõu allkirjastamist tuleb lisada seletuskirja sissejuhatavasse osasse (pärast tabelit 1) info käesoleva meetme Haridus- ja Teadusministeeriumi ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi osade vahelisest "rollijaotusest". Palume info esitada tabeli kujul koostöös HTMiga, tuues selgelt välja mõlema meetme sihitud TRL tasemed, toetatavate tegevuste põhimõttelised erinevused, toetatavate projektide tulemusena tekkiva intellektuaalomandi kuuluvust jm „defineerivad“ aspektid, mis aitavad mõista meetme kahe osa sarnasusi ja erinevusi. Identne märkus tehakse ka HTMile teadmismahukuse eelnõu kohta.	Rahandusministeerium	<b><u>Arvestatud.</u></b>
59. Lk 3 on toodud meetme EL toetuse eelarve. Palume seletuskirja täpsustada ja lisada	Rahandusministeerium	<b><u>Selgitame.</u></b> Määrusega jagataval toetusel puudub riiklik kaasfinantseering.

info riikliku kaasfinantseeringu kohta.		Toetusega kaasrahastavate projektide eelarve jaotub kaheks: 1. EL toetus; 2. Ettevõtja omafinantseering.
60. Juhime tähelepanu, et hetkel on kogu meetme eelarve summa planeeritud RESi raames aastatele 2023-2026. Eelnõu paragrahvi 9 lõige 2 punkti 2 järgi on abikõlblikkuse periood kuni 31. oktoober 2029. Seega peab ilmselt järgmises RES/RE protsessis eelarve planeeringu üle kontrollima.	Rahandusministeerium	<b><u>Võtame teadmiseks</u></b>
61. Lk 3 on kirjas: „Eelnõu juriidilise ekspertiisi tegi õigusosakonna õigusnõunik Gerly Lootus (gerly.lootus@gmail.com, 639 7652)“. Palun kontrollida meiliaadressi.	Rahandusministeerium	<b><u>Arvestatud.</u></b>
62. Lk 7 selgitatakse tabeli 2 järel sekkumise tulemusnäitaja „toetatavates ettevõtetes loodud töökohad“ sihttaseme arvutamise aluseid. Soovitame teksti täiendada selgitusega, et sihttaseme arvutus on indikatiivne ja sõltub otseselt rajatava piloottaristu arvust – kui taotlusvoorudes soovitakse rajada vähem piloottaristuid, siis võib jääda loodavate töökohtade arv väiksemaks.	Rahandusministeerium	<b><u>Arvestatud.</u></b>
63. Lk 8 on välja toodud toetusmeetme spetsiifilised näitajad, millega hinnatakse toetusmeetme laiemat mõju teadusmahuka ettevõtluse kasvule Ida-Virumaal. Soovitame selguse mõttes seletuskirjas täpsustada, milline asutus nende näitajate seire ja mõju hindamisega tegeleb ning kas need lisatakse ka	Rahandusministeerium	<b><u>Selgitame.</u></b> Toetusmeetme spetsiifilisi näitajate infoallikad ja kogumise meetodika on ära toodud seletuskirja Tabelis 3. Rakendusüksuse kogutavad indikaatorid lisatakse SFOSi. Rakendusüksuse kogutavaid indikaatoreid

<p>struktuuritoetuse registrisse ja mõõdetakse projektipõhiselt või seiratakse neid eraldiseisvalt projektide üleselt.</p>		<p>seiratakse projektipõhiselt. Eurostati ja Eesti Statistikaameti andmeid kogutakse projektide üleselt. Nimetatud indikaatorid ja nende täitmisega seotud saadud infot kasutab rakendusasutus meetme mõjude hindamisel ja järgmiste sarnaste meetmete väljatöötamisel.</p>
<p>64. Lk 19 on teksti 2. lõigus jäänud lause poolikuks: „Projektijärgselt koostab toetuse saaja“. Teksti tuleb täiendada.</p>	<p>Rahandusministeerium</p>	<p><b><u>Arvestatud.</u></b></p>
<p>65. Eelnõu § 10 lõike 1 kohaselt on toetuse miinimumsumma ühe projekti kohta 100 000 eurot. Kaubanduskoda soovib juhtida tähelepanu asjaolule, et tegemist on kõrge alammääraga, mis võib endaga kaasa tuua olukorra, kus väiksemamahulised projektid võivad toetusmeetmest kõrvale jääda. Mõistame, et sellega on ilmselt soovitud vältida väikeste projektide menetlemisele ressursi kulutamist, kuid siiski võivad seetõttu jääda väiksemad projektid toetusmeetmest kõrvale. Kaubanduskoda on seisukohal, et toetuse miinimumsumma ühe projekti kohta võiks olla 50 000 eurot.</p>	<p>Eesti Kaubandus- Tööstuskoda</p>	<p><b><u>Selgitame.</u></b> ÕÜFist on Ida-Virumaa ettevõtluse toetuseks välja töötatud või väljatöötamisel erinevad meetmed, mis üksteist täiendades moodustavad terviku. Väikeste projektide, mida viivad ellu väike- ja keskmise suurusega ettevõtted, toetamiseks on sel suvel avanemisel Ida-Viru ettevõtjate teadmismahukate tegevuste toetus (edaspidi: <i>VKE toetus</i>). Nimetatud toetus on muu hulgas mõeldud ettevõtja uute toodete ja teenuste arendamiseks ja olemasolevate toodete ja teenuste täiendamiseks. Lisaks on toetusmeetmest toetatavad ka toote- ja teenusearendust toetavad tegevused, sh toodete ja teenustega seotud protsesside arendus, immateriaalse vara soetamine, intellektuaalomandi</p>

		<p>esmakaitse. Teisisõnu võimaldab VKE toetuse viia läbi nii arendustegevust kui sellele eelnevaid tegevusi. VKE toetus jääb vahemikku 30 000 kuni 500 000. Võttes arvesse eelnevat, puudub vajadus kahe sarnase toetuse järgi.</p>
<p>66. Eelnõu seletuskirja § 4 kohaselt on toetusmeetme Euroopa Liidu toetuse eelarve 25 000 000 eurot ja ühe projekti maksimaalne toetussumma on 5 000 000 eurot. Kaubanduskoda soovib rõhutada, et toetusmeetmed on jaotatud ebaproportsionaalselt, kuna näiteks väikeettevõtlike toetus on kõigest 15 mln €. Kaubanduskoda on seisukohal, et väikeettevõtlike toetus on ebaproportsionaalselt väike võrreldes teiste toetusmeetmetega ning arvestades õiglase ülemineku meetmestiku eesmärki, milleks on aidata ümber korraldada ja mitmekesistada Ida-Viru piirkonna majandust ja tööjõudu. Kaubanduskoda on seisukohal, et väikeettevõtlike toetuse maht on ebaproportsionaalselt väike võrreldes Ida-Viru ettevõtjate teadmismahukate tegevuste toetusega, arvestades õiglase ülemineku meetmestiku eesmärki.</p>	<p>Eesti Kaubandus-Tööstuskoda</p>	<p><b><u>Selgitame.</u></b> Jagame Eesti Kaubandus-Tööstuskoja muret. Ja oleme Rahandusministeeriumile teinud ettepaneku VKE toetuse eelarve suurendamiseks, et nimetatud probleemi lahendada.</p> <p>Samas on suure mõjuga tehnoloogiamahukad tegevused suure eelarvelised tegevused. Tulemuslik Ida-Virumaa majanduse mitmekesistamine koos üleminekuga fossiilselt majandusmudelilt nõuab, et Ida-Virumaale tekiks ka kõrgtehnoloogiline tootmine. Sellest tulenevalt suunatakse käesoleva meetme kaudu osa ÖÜFi vahenditest suuremahulistesse ettevõtjate teadmismahuliste projektide toetuseks.</p>